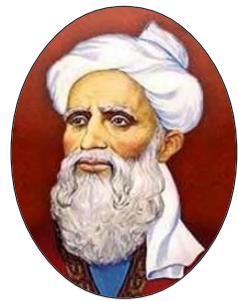

ЗИНАТИ ИНСОН СЕ ЧИЗ АСТ: ИЛМ, МУҲАББАТ ВА ОЗОДИ

АНВОР ДОНИШ

E-mail: anvor.donish@kgu.tj **Нашияи Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯаబдуллоҳи Рӯдакӣ***
www.kgu.tj №4 (256) 1 июни соли 2017, панҷшанбе (оғози нашр: соли 1994)

ИШТИРОКИ ПЕШВОИ МИЛЛАТ, МУҲТАРАМ ЭМОМАЛӢ РАҲМОН ДАР ҶАМӢОМАДИ ИДОНА БА ИФТИХОРИ РӮЗИ ҶАВОНОН

23.05.2017 19:59, шаҳри Душанбе

Имрӯз Асосгузори сулху ваҳдати милли - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомали Раҳмон дар барномаи фарҳангӣ ба ифтиҳори Рӯзи ҷавонон, ки дар Варзишгоҳи марказии пойтаҳт баргузор шуд, иштиrok ва суханронӣ кардан.

Наҳуст Сарвари давлат муҳтарам Эмомали Раҳмон тамоми иштирокчиёни чорабинии тантанавӣ ва дар шахси онҳо кулли ҷавонони саодатманди кишварро бо Рӯзи ҷавонон табрику таҳnият гуфтанд.

Пешвои миллат муҳтарам Эмомали Раҳмон дар рӯзи иди ҷавонон оид ба талоҳшову ташабbusҳои Ҳукумати кишвар баҳри дастгириҳои амиқӣ не-

руи созанда ва ояндаи миллат суханронӣ карда, таъқид доштанд, ки роҳбарияти давлату ҳукumat аз солҳои аввали соҳибистикӣ пешбурди сиёсати давлат дар соҳаи ҷавононро яке аз самтҳои афзалиятнок медонад. Бодарназардошти аҳаммият ва зарурати ташаккули сиёсати ҷавонон Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон як қатор қонунҳо ва барномаҳои давлатӣ, аз ҷумла Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи сиёсати давлатии ҷавонон"-ро қабул намуд. Ин иқомӯни нишонаи возеҳи таваҷҷӯҳи хосаи давлат ба табақаи фаъоли ҷомеа, яъне наврасону ҷавонон мебошад.

Таъқид гардид, ки маҳз бо иқдомоту дастгириҳои доимии Ҳукумати ҷумҳурии

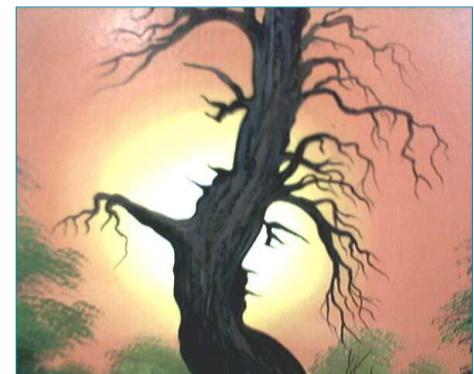
ҳурӣ имрӯзҳо ҷавонони мо бо азму иродai қавӣ илму дониш ва касбу ҳунар меомӯзанд ва ба хотири ободиву пешрафти кишвари маҳбубамон фаъолона саъю талош менамоянд.

Зимни суханронӣ Сарвари давлат аҳли ҷомеааро вазифадор намуданд, ки барои дар ниҳоди ҷавонон тарбия кардани ҳисси баланди милли, ватандустиву ватанпарастӣ ва худоғоҳиву ҳудшиносӣ саҳмгузор бошанд. Наврасону ҷавонон бо ифтиҳори он ки дар Тоҷикистони озоду соҳибихтиёр, дар ҷунун кишвари зебои биҳиштосо зиндагӣ доранд ва ворисони фарҳангу тамаддуни камназир ҳастанд, бояд дар рӯҳияе ба воя расанд, ки барояшон ҳар як пораи хоки Тоҷикистон азизу муқаддас бошад.

Дар охир Пешвои миллат муҳтарам Эмомали Раҳмон бори дигар ҳамаи ҷавононро бо идашон муборакбод гуфта, бо итминон иброз доштанд, ки ҷавонон минбаъд низ чун татбиқунаандагони нақшаву ниятҳои неки насли қалонсол ва ормонҳои ҳазорсолаи миллати қадимаи тоҷик бо масъулияти бузург содиқонаву сарбаландона кору зиндагӣ менамоянд.

Ҷамъоамади тантанивиро ба ифтиҳори Рӯзи ҷавонон барномаи рангини ҳунарӣ шукуҳи тозае баҳшид. Барои иштирокчиёни чорабинӣ барномаи пурмуҳтавои фарогири дастовардҳои ҷавонон ва инъикоскунандай пешравиҳои ҷумҳури Ҷавонон Ҳукумати ҷумҳурии Тоҷикистон дар ӯзини ӯзинӣ ӯзган буд.

ДАР ҚАДОМ ҲОЛАТ
ОБРӮИ ӦДАМ МЕРЕЗАД?

ГУРЕЗ ИБРОҲИМОВ:
ДАР 48 СОЛ 1 БОР
ДАРСШИНӢ НАҚАРДААМ...

НУҶСОН: НАБУДАНИ
СИНФОНАҲО БАРОИ
МАШГУЛИЯТҲОИ ИХТИСОСӢ

85 СОЛИ ҚАНОАТ БО
ҚАНОАТМАНДӢ

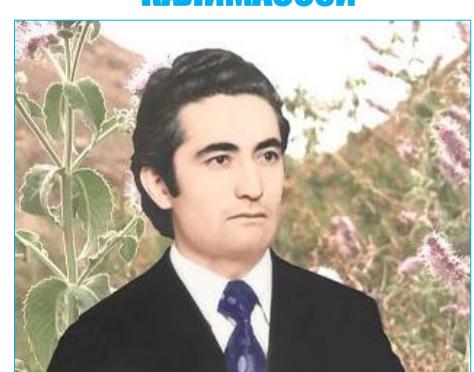
ОЛИМЕ, КИ 35 НОМЗАДУ
ДОКТОР ТАЙЁР КАРДААСТ

ҲЕҶ ГОҲ ҚУШИШ НАКУН, ТО
ТУРО БИШНОСАНД...

ПОЯГУЗОРИ НАЗАРИЯИ
КАЛИМАСОЗӢ

Аз рӯзҳои аввали соҳибистиқ-
лолӣ Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ба масъалаи ҳарчи тез-
тар ҳаллу фасл намудани муш-
килии нарасидани нафту газ
эътибори калон медод. Таҷри-
баи солҳои 1991-1995 нишон
дод, ки танҳо дар натиҷаи сари
вақт нарисадани сӯзишворӣ са-
дҳо гектар замини обӣ бекишту
кор монданд. Пӯшида нест, ки
Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳар сол аз
ҷумҳуриҳои ҳамсоя зиёда аз 1
млн тонна маводи сӯзишворӣ
харидорӣ намуда, ба ҷумҳури
ворид менамояд. Барои ҳалли
ин мушкилӣ соли 1994 Ҳукумати
Ҷумҳурии Тоҷикистон барои ву-
сьат баҳшидани корҳои коф-
туковӣ-геологӣ ва муайян карда-
ни заҳираҳои азими вилояти
Суғд барои бақайдигирӣ корҳо-
ни муштараки саҳомии Амрико-
юи Тоҷикистон "Қайроқум-ойл
ЛТД" розигӣ дод.

Давлатҳои навбунёди Осиёи
Марказӣ низ бо мақсади ҳалли
масъалаи таъмини ҳуд бо нафт
корҳои зиёдеро доир ба қашфи
захираҳои нафт ба анҷом расо-
нидаанд. Натиҷаҳои ҷустуҷӯҳои
геологии даҳсолаҳои оҳир ни-
шон доданд, ки дар зери замини
Тоҷикистон 5,4 млн. тоннаро
ташкил медиҳад.

Роҳбарияти Ҳукумати Иттиҳо-
ди Шӯравӣ дар ҷуқурии зиёда аз
6000 метр мавҷуд будани нафто-
ро дар ҳудуди Тоҷикистон ба
назар гирифта, дар ин ҷумҳури
бештар ба равнаку ривоҷи саҳоми
кишоварӣ ва саҳоатӣ, истих-
роҷи маъдан эътибори маҳсус

НАФТИ ТО҆ЧИК

медод. Сӯзишворӣ ва намудҳои
гуногуни маҳсулоти нафт бо та-
рики марказонидашуда пурра
таъмин карда мешуданд. Бо ву-
ҷуди ин дар бъазе ноҳияҳои по-
ёнкӯҳи Тоҷикистон аз қаъри за-
мин ба даҳолати одам ҷорӣ шуд-
ани нафти ҳом зарурат барои
тадқиқоти васеъ ва қашфи ко-
нҳои нави нафти ҳом умуман
набуд. Аз ин рӯ, ба конҳои ву-
ҷудошта ва ривоҷу равнақ до-
дани саҳоати коркарди нафт дар
Ҷумҳурии Тоҷикистон эътибори
ҷиддӣ дода намешуд.

Истехсоли нафт дар ҳудуди
ҷумҳури таърихи зиёд дорад.
Соли 1871 аз зери замин чун
дарёча ҷорӣ шудани нафти ҳом-

ро дар қишлоқи Селроҳа дида,
олими рус А. А. Кунакевич итти-
лооти муфассал ва фикрҳои худ-
ро оид ба заҳираҳои бузурги ин
минтақа ба Ҳукумати подшоҳии
Россия пешниҳод карда буд.
Солҳои 1908 ва 1909 дар ин муз-
зофот ду ҷоҳи нафтро парма-
карда, ба истифода доданд.
Соли 1912 барои ҳарчи бештар
васеъ намудани корҳои тадқиқот-
ӣ ва бароҳмонии саҳоати кор-
карди нафт ҷамъияти саҳомии
тиҷоратии саҳоати нафти осиё-
имиёнагӣ, ба номи САНТО дар
асоси сармояи Англия бунёд
карда шуд. Соли 1914 дар на-
тиҷаи тадқиқоти ҷуқур К. П. Ка-
литский ҳаритаи геологии ко-

нҳои нафти минтақаи Фарғона-
ро тартиб дод.

Баъди Инқилоби Октябр дар
асоси ҳаритаи нашршуда бо
мақсади ба истифода додани
конҳои нафт дар он солҳо дар
ҳудуди заҳираҳои нафт, агар
дар қисмати шимолии Тоҷикистон
яъне, шаҳри Исфара ва Ко-
нибодом муайян карда шуда
бошанд, пас дар ҷануб, муво-
ғифӯи маълумотҳои идораи гео-
логӣ ноҳияҳои Вахш, Кофарни-
ҳон ва шаҳри Душанбе мин-
тақаҳои нафтдори Тоҷикистон
ба шумор мераవанд. Дар кони
КИМ-и (САНТО-и пештара)
ноҳияи Конибодом шабу рӯз на-
фти хом истехсол карда мешуд.
Ҳаҷман кони КИМ бузург набо-
шад ҳам, мавқеи ҷойгиршавӣ
ва нишондиҳандаҳои геологияш
барои бароҳмонии истехсолоти
шабонарӯзии он имкониятҳои
зиёд медод. Ин кони нафт 14 км
дарози ва 3 км паҳнӣ дошт. Дар
баробари ин нафт дар ҷуқурии
ҳамагӣ 300-400 метр ҷойгир буд.
Соли 1935 дар натиҷаи кофту-
ковҳои геологӣ дар наздикиҳои
кони КИМ якчанд конҳо дигар
ёфт шуданд ва дар ҷоҳи нагузашта
ин минтақа бо номи Нафтобод
машҳур гардид.

Солҳои 1961-1985 дар ҳуду-
ди ноҳияҳои Конибодом ва Ис-
фара заҳираҳои нафти Равод,
Айритон, Конибодом, Шимоли
Конибодом, Маданият, Ниёзбе-
ки шимолӣ, Куччак, Маҳрам,
Қараҷкул, Оби Шифо қашф ва
ба истифода дода шуданд. Бъа-
зе аз ин конҳо дар ҷуқурии зиё-

да аз 6000 метр ҷойгир шуда, бо
масоҳати ҳуд қисми зиёди баҳ-
ри тоҷикро дарбар мегиранд.

Нафти истехсолшудаи қиши-
вар сифати ҳеле баланд дошта,
ба ғурӯҳи нафтоҳои сабук доҳил
шуда, бо ҳаҷми ба меъөрҳои
байнамилалӣ ҷавобӣ - па-
финдор ва сулфурдор фарқ ме-
кунад. Нафти хоми истихроҷшу-
да барои истехсоли сӯзишвории
моторӣ (бензин, керосин) ва ра-
вганҳои молидани истифода
бурда мешавад. Дар солҳои охи-
ри асрҳои XX барои вусъат баҳши-
дани корҳои ҷустуҷӯӣ, пурра аниқ
намудани заҳираҳои нафт ва
дақиқ анҷом додани корҳои пар-
макунни конҳои нафт Саридора-
ни геологияи назди Ҳукумати
Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Кумитай
нафти газ "Тоҷикнафт" таъ-
сис дода шуданд. Дар муддати
кӯтоҳ таҳти роҳбарии ин соҳто-
ро дар шимол ва ҷануби Тоҷи-
кистон доир ба дақиқ намудани
конҳои нафти газ корҳои зиёде
ба ҷо оварда шуд.

Эҳсон МАҲМУДОВ, асистенти
кафедраи химия ва биология

ВЕЧНАЯ ВАМ ПАМЯТЬ МОЙ УЧИТЕЛЬ

К 90-ю И.П. Кон'яковой

Ёё имя знакомо нескольким
поколениям нашего университета. За время работы в Кульбаском
пединституте Конькова Ирина Павловна проявила себя
как серьёзный, требовательный педагог, воспитавший не
одно поколение учителей, научных работников, которые
успешно работают в системе народного образования, в международных организациях.

Я благодарю судьбе, что
была знакома с Ириной Павловной долгие годы. Мы вме-
сте работали на кафедре иностранных языков. В то время,
она была заведующей этой ка-
федры. Ирина Павловна была
прирожденным педагогом, с
большим талантом. Её остро-
умные поговорки были хорошо
известны студентам. Она при-
влекала внимание аудитории
своим красноречием, познани-
ями английского языка и силой
своей личности. И.П. Конько-
ва была хорошо осведомлена
в вопросах лингвистики, фило-
софии, литературы и всю эту
любовь она передала вместе
со своими знаниями ученикам.

Её лекции и практические за-
нятия проводились на высоком

уровне с использованием но-
вейших достижений методи-
ческой науки и большого лич-
ного педагогического опыта.
И.П. Конькова опубликовала
монографию "Сложносочинён-
ное союзное предложение в со-
временном английском языке"
в 1969 году в г. Душанбе. За эту
работу без защиты диссертации
ВАК СССР присвоил ей
ученую степень доцента в об-
ласти филологических наук.

Лично я очень горжусь, что
И.П. Конькова была нашей на-
ставницей. Помню, как в те
далекие 80-ые годы, когда в г.
Душанбе должна была про-
водиться Всесоюзная конфе-
ренция по "Вопросам организа-
ции самостоятельной рабо-
ты студентов по иностранным
языкам" и мне нужно было
написать тезисы и доклад к
этой конференции. Я не зна-
ла с чего начать. Пришла к И.П. Коньковой и робко гово-
рию ей: "Я отказываюсь писать
тезисы". Тогда Ирина Павловна
ответила: "Трудно? - Но
ведь ничего не делается само-
собой, без усилия и воли, без
жертв и труда. Так что садись
и пиши!". Она предложила
часть своих работ по само-
стоятельной работе, чтобы я
смогла написать доклад. Я
так благодарна ей. За плечами
И.П. Коньковой солидный
стаж. На её занятиях, которые
мы посещали, всегда было
интересно.

Ирина Павловна была
очень требовательна к своим
занятиям.

Почему на занятиях И.П.
Коньковой студентам было
всегда интересно?

Прежде всего, думала я,
дело в знаниях. Но почему же
нет этого на занятиях других
преподавателей, хотя боль-

шинство из них - это люди с
богатым запасом знаний? И я
пришла к выводу: немаловаж-
ную роль, играет и то, как пре-
подаватель относится к студен-
там. Знала я учителей ко-
торые прекрасно знали пред-
мет, но у них не было той люби-
ви к студентам, которой так
отличалась Ирина Павловна.
Она умела со студентами и
пошутить, но никогда не забы-
вала и о деле.

Ирина Павловна учila ви-
деть жизнь такой, какой она
есть, помогала нам бороться с
недостатками, искоренять их.
Учила она нас и учиться; на
её занятиях было всё: и рабо-
та с текстами, и доклады, и
собеседования.

Велика роль учителя. Учи-
тель, как садовник, заботли-
во и внимательно выращива-
ет молодое поколение.

Ирина Павловна была кри-
сталльно честным, требова-
тельный к себе человеком и
такой же чистоты требовала от
своих сотрудников и студен-
тов. Она прожила долгую и до-
стойную жизнь. Её имя ассо-
циируется с любовью к Роди-
не и самым лучшим примером
в нашей жизни.

Мы потеряли духовно кра-
сивого человека.

Муқаддас САЙДАМИРОВА,
старший преподаватель кафедры
английского языка, факультет
иностранных филологий

ГОЛИБОНИ СПАРТАКИАДА МИЁНИ ДОНИШҖӮЕН МУАЙЯН ШУД!

Таърихи 21-22-юми марта соли ҷорӣ дар ноҳияи Дангара
воҳӯрии дастаҳои гуштини миллӣ байни донишҷӯёни Дониш-
гоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ, До-
нишкадаи технология ва инноватия дар шаҳри Кӯлоб ва
Донишгоҳи тиббии Дангара шуда гузашт. Дар ин намуди вар-
зиши аз ҳамаи донишгоҳҳои минтақаҳои Кӯлоб 64 варзишгар
куваизомӣ намуданд. Аз Донишгоҳи давлатии Кӯлоб Мур-
одов Аюб, донишҷӯй соли 1-уми факултаи тарбияи ҷисмонӣ
ва ОДҲ дар вазни 65 кг ҷои ҷумум, Мавбуллоҳи Ҳуршед,
донишҷӯй соли 4-уми факултаи тарбияи ҷисмонӣ ва ОДҲ
дар вазни 70 кг ҷои ҷумум, Маҳмадов Амирхон, донишҷӯй
соли 1-уми факултаи тарбияи ҷисмонӣ ва ОДҲ дар вазни
80- кг ҷои ҷумумро сазовор шуданд. Донишҷӯй соли 1-уми
факултаи мазкур Нурматов Шамшер дар вазни 60 кг ҷои ҷумум
домон ва Шарифзода Ҷ. низ дар вазни 75 кг ҷои ҷумум
Гоибов Ёрмуҳаммад, донишҷӯй соли 4-уми факултаи химия,
биология ва география дар вазни 90 кг ҷои ҷумумро ишғол
намуданд.

Айни замон паҳлавонони Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба
номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ роҳҳат ба даври 3-юм гирифтанд,
ки ин мусобиқаи ҷамъии тарбияи ҷисмонӣ мактабҳои олии
Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад.

Даври думон нишон дод, ки гуштиниро
мо 3-ҷои аввал ва 3-ҷои дуюмро дар ин
мусобиқа бахшида ба Соли ҷавонон ба даст
оварданд. Ба ин паҳлавонон муваффақият
орзу намуда, ҳоҳони онем, ки дар даври 3-
юм низ ба сари баланд ва бо ғалаба баргар-
данд.

Ҳисомуддин НУРМАТОВ,
асистенти кафедраи тарбияи ҷисмонӣ

КОНФРОНС БАҲШИДА БА СОЛИ ҶАВОНОН

Рӯзи 18.05.2017 дар факултаи иқтисоди ва идораи конфорсии
илмӣ-назариявӣ дар мавзӯи "Нақши ҷавонон дар пешрафти
иқтисодӣ-тишиғӣ" баҳшида ба Соли ҷавонон" баргузор гар-
дид. Наҳуст бо сухани ифтитоҳӣ декани факулта Расулова
Лутфия баромад намуд. Сипас, номзади илмҳои сиёсӣ Назар-
ов Пиралӣ дар мавзӯи "Пешвои миллат ва соли ҷавонон" маъ-
рӯза намуд. Инчунин, Азизова Шаҳзода, донишҷӯй соли 3-юми
шубайи иқтисоди корхонаҳо ва соҳибкорӣ дар мавзӯи "Ҷавонон
ва маориф", Сафарова Сарвіноз, донишҷӯй соли 3-юми шубай-
и иқтисоди корхонаҳо ва соҳибкорӣ дар мавзӯи "Паёми Сар-
вари давлат роҳнамои ҷавонон", Сафарова Муборак, омӯзго-
ри кафедраи менемент ва маркетинг дар мавзӯи "Ҷавонон
хамқадами замон", Мусоева Диафзо, донишҷӯй соли 3-юми
шубайи маркетинг дар мавзӯи "Ҷавонон заҳираи миллат ва
ояндаи давлат" ва Қараев Шаҳриёр, донишҷӯй соли 2-юми
шубайи иқтисоди ва идора дар корхона дар мавзӯи "Мубориза
дар байни ҷавонони Ҷумҳурии Тоҷикистон" маърӯза намуданд.

Зиндагнома

Ҳасан Шоинов 31.05.1957 дар шаҳри Кӯлоб дар хонадони коргар таваллуд шудааст. Омӯзгори фанни таърих, шоир, узви Иттифоқи журналистон Тоҷикистон (2008), Аълоҷин маорифи Тоҷикистон (2011) Аълоҷин фарҳангии Тоҷикистон (2012) мебошад. Хатмкардаи факултаи таърихи Университети давлатии Тоҷикистон ба номи В.И.Ленин (ҳоло ДМТ, 1979). Таҳсил дар мактаби миёнаи №6 шаҳри Кӯлоб (1964-1974), донишҷӯ (1974-1979), муаллими кафедраи фалсафа ва коммунизми илмӣ (1979-1980), асистенти кафедраи таърихи КПСС-и ИДПК (1980-1987), кормоӯз-муҳаққиқи кафедраи таърихи ССРС-и УДТ (1988-1990), муҳандис оид ба корҳои сафар-баркунӣ (1990-1992), муаллими кафедраи таърихи КПСС (1992-1995), муаллими калони кафедраи таърихи ҳалқи тоҷик (1995-2003), муаллими калони кафедраи таърих ва ҳуқӯқ (2003-2008), муаллими калони кафедраи таърихи умумӣ ва методикаи таъли-

ми таърих (2008-2010), муаллими калони кафедраи таърих ва ҳуқӯқи ДДК ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ (2010-2011). Аз соли 2011 то соли 2015 ҷонишини директор оид ба корҳои тарбиявӣ, тартибот ва масоили иҷтиими филиали ДТМИК. Аз соли 2016 мутахассиси осорхонаи ДДК ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ мебошад. Муаллифи зиёда аз 60 мақолаи илмӣ ва илмӣ-оммавист. Дар бисёр симпозиуму конфронсҳои байнalmillalӣ ва ҷумҳuriyati ištirok va suhanroni kardast. Шеъrҳoи ӯ pāyvāsta dar ҳaftanomai "Pajkow" va rӯznamoҳoi "Anvori donish", "Sadoon Kūlob", "Kulyabskaya pravda", "Rӯxhafo", "Nāvidi Kūlob" ba tabъi mera sand. Shoinov bo nišonҳoi sarisinaqagi "Aъlochii maorifi Toҷikiiston" (2011), "Aъlochii farhangi Toҷikiiston" (2011), Iftikhornomai kumita ičrojia shurou generali Federačiia Ittiifoқoи kasa-bai Toҷikiiston (2006) muşarrafha gardidaast.

Узви Ассоциатсияи байнalmillalii Ittiifoқi дизайнерoni Toҷikiiston mēbošad.

Дорандai Iftikhornomai Prezidenti ҶТ, Ra'esati chavonon, varzish va sâyehi vilojati Xatlon, Vaziri farhangi ҶT, Raissi Kumitai ičrojia XHDT dар шаҳri Kӯlob va Raissi Kumitai ičrojia XHDT dар vilojati Xatlon mēbošad.

Назарҳо

ӯ hamchun omӯzgor, shoir va donishmand dар makhfilxoi adabii shinoxta shudaast. Ašworaš sartoplo xirad astu rastagor. Dar boraša shoyironu nāvisandagon suhanxoi arzišmand guftaand. Az chumla:

Ҳақназар Fouib, сармуҳарри-

•БАХШИДА БА 60-СОЛАГИИ ОМӮЗГОРИ АСИЛ ВА ШОИР ҲАСАН ШОИНОВ**ИШҚ БУРУН ШУД АЗ ҚАФАС...**

ри rӯznomai "Nāvidi Kūlob", baranda ҷoizai daevelatii ba nomi Abӯabduulloҳi Rӯdakӣ, Shoiri xalqii Toҷikiiston. Ҳasancion Shoxinzoda, ki shef-tai Rumii buzurgvor ast, iloҳo, rӯҳi buzurgon madadgorashon boшad.

Зафар Mirzoёni, ховаршинос. У ҳamchun donishmand va shoiri tavono tawonist, ki dar chomea xudro muarrifiy namoyad. **Lutphi Xomӯsh, шоир.** У shoiri shirinkalom, olimi faylaf-suf, zargari nozukəchd ast. ...Lek Zargar shoir astu

зарgar ast, Olim astu Maelai afkorii ӯ. Dar pasi faҳmida аfсungar ast, 3-in aқida mekašad xirbori ӯ. **Сангаҳмад Daminzoda, на-висанда.** У shogirdi bextarin, olim, donishmand va insoni zamin ast.

Mirzo Bekmatov, ištirok-chi ҶВ. У dūsti xonadon va hamzaferi pisa ram Bозorai, taъrihxinošos va shoiri bois-teyddod ast.

Хотам Асозода, номзади илмҳои филологӣ. У ҷyēi ҳaқiqatni masaevuf ast.

Anora, шоира. Man ūro Zar-gari tezchanholi shewru shoiri unvon mekunam.

Абдуқаҳҳори Mӯso, шоир. Zargar, orifi dilogoҳ va suhan-varu suhan-don mēbošad.

Orifi pinnxon zi pайдо хуштар ast, Ганҷро ганҷина маъво хуштар ast. Andar in pasti dilat нагрифт ҳеч, Azmi боло кун, ki боло хуштар ast.

Чумъаҳон Mуродӣ, шоир. Ҳasancion mardasi mafriyatparvaru shariatpanoҳ mēbošad.

Соҳибназар, шоир. Эй Ҳasancion parvaz kün Shoxin barin, Sheъri xud bolо бубар charxi barin.

Раҷабали Ҳудоёр, номзади илмҳои филologӣ, шоир, Аъло-чи матбуоти Toҷikiiston. Zargar farzandi Xatlon-zamin va adibi namoyen ast.

Неъматулло Раҳматзода, шоир. У beҳatrin farzandi barumand davru zamona shoiri shinoxta mēbošad. **Худондо ниғаҳ дорад сараторо, Сари бе ҷурму ҳону ҳам дараторо.**

Алимуҳаммад Mуродӣ, шоир. Barodari aziz Shoxinzoda! Xudo

parvizi baxtatoro chun parvizi shoxin baland gardonad.

Таманиёт

In mardasi fozil 31-umi mай ба sinni muboraki 60 merasad. Shašt soli ҳaeti in omӯzgori asil namuna zindagii shoista ja insoni komil буда metavonad.

Mâmyurijat, ҳaiati professi-ronu omӯzgoron, donishchӯen va ҳaiat-i echodii rӯznomai "Anvori donish" Shoinov Ҳasancion barozi ba sinni muboraki 60-solagi расидan tabriku taҳnijat namuda, dar zindagiaшon tamomi xush-baxtixoi olamro tamanno do-rand. Biguzor ҳamemsha muvaffaq va shodkam bimoned!

60-солаги муборак, эй омӯзгори тавони! "Anvori donish"

Bishin dar nazdi modarcon, ki sad pandu guxar dorad,

Xinoi surxi dastoni bashe xuni ҷigār dorad.

Alovu surxi chagdoni chi axtarxо шарар dorad,

Navozishoi modarcon bashe shiru shakar dorad.

Vatan sar mešavad az būi modar,

Zi faiysi nakhati dilči ҷigār modar.

Vatan sar mešavad az ojati siik,

Va ē az chehra xushrū modar.

Murghi ҳumo қalbi man, dar ҳavasi samoi tu,

Dil paru bol mazanad, dar қafas az ҳavo tu.

Otaši siik alangha zad, chodari osmon bisuxt,

In diili man kabob shud, dar du ҷaҳon boroi tu.

Xanda künii tu giryaro, giryar künii tu xandaro,

Dastrasi ba in karam, nest kase ba ҷoii tu.

Ishik burun shud az қafas, mast shavad zi ҳar nafas,

Otaši pursharora shud, baҳri safo-safoi tu.

Kӯza xurӯsh mekunad, boda, ki nūsh mekunad?

Ҳoma surushi mekunad, bar varaki sanou tu.

Ishik ba osmon rawad, zinнати Kaҳkašon shavad,

Zargari sinachoki man, dar ҳavasi vafoi tu.

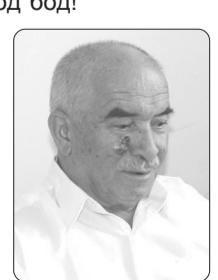
бинони шаҳri Dushanbe, alal-husus, sobiq vaziri tандурустӣ Alamxon Aҳmadov заҳmatxoi zin-eđe kaşıda буданд...

Баргашти ustod ба donishkada borozi mo ҳamkoronu shogirdon shodio xurrarami duboraro ato namuda bud. Ammo, mutaasi-fiona, shodio surumi mo der davom nakan. Ustod dubora bistar shuda, soli 2012 az dun'e gузаштанд.

Ва imrӯzҳo, ҳar goҳe ki ismi shariifi Niёz Saфаро мешunavam, beixtiēr, manzari shikastani pojasan peshi назарам zuхur mekunad dilam ba dard medaroyaд. Vale ba somеion taъkid mekunam, ki "Ustod biser shaxsi bosabru tokat буданд! Pояшон az du ҳaikasta будашusti як bor ҳam "uf" naguftand".

Оре, чое, ki suhan dar boroi ustod meravad, dar labonam tabassum meshukufadu az shodii ziёd chehraam surx shuda, chashmonam barq mazanad. Beştar az xudam ҳamroҳonam inro mušoҳida mekunad va medonand, ki "hudro xushbaxtтарin odami rӯyi zamin mehixobam, zero bo ustod Niёz Saфар ҳamkor будам дуст будаму ҳamdi lu ҳamraъy".

Рӯҳашон shod va xonaи oxi-rataшon obod bod!

Сайфиддин ГАДОЕВ,

мушоҳири rektor oид ба таълим

ЁДЕ АЗ НИЁЗ САФАР

ри дар Donishkada omӯzgori Kӯlob (ҳolо Donishgoҳi давлатии Kӯlob ба nomi Abӯabduulloҳi Rӯdakӣ) ištirok mekarand, uқda tamomi masъalaҳoi mushkil bo oson қushoda mēshud.

Minbaъd niz, ҳangome ki dar Dastgoҳi ičrojia Prezidenti ҶT, Ra'esati chavonon, varzish va sâyehi vilojati Xatlon, Vaziri farhangi ҶT, Raissi Kumitai ičrojia XHDT ba soҳai ilmu maorif beshtar megarad.

Dar ёд doram, vaqte Niёz Saфар dar sinni 67- solagiашon ba nafaqa baramadand, roxbaroni akxari muassisaxoi taҳsiloti oлии mamlakat munta-zir буданду ҳoҳish mekarad, ki on hoxi shakar.

Ин hushchiро rektori Donishkada andoz va ҳuқӯқ (ҳolо Donishgoҳi давлатii Kӯlob ба nomi Abӯabduulloҳi Rӯdakӣ) ištirok mekarand, uқda tamomi masъalaҳoi mushkil bo oson қushoda mēshud.

Roxbariyati Donishkada ustod ba ҳuқӯқ (ҳolо Donishgoҳi давлатii Kӯlob ба nomi Abӯabduulloҳi Rӯdakӣ) ištirok mekarand, uқda tamomi masъalaҳoi mushkil bo oson қushoda mēshud.

Ин hushchiро rektori Donishkada andoz va ҳuқӯқ (ҳolо Donishgoҳi давлатii Kӯlob ба nomi Abӯabduulloҳi Rӯdakӣ) ištirok mekarand, uқda tamomi masъalaҳoi mushkil bo oson қushoda mēshud.

Ин hushchiро rektori Donishkada andoz va ҳuқӯқ (ҳolо Donishgoҳi давлатii Kӯlob ба nomi Abӯabduulloҳi Rӯdakӣ) ištirok mekarand, uқda tamomi masъalaҳoi mushkil bo oson қushoda mēshud.

Ин hushchiро rektori Donishkada andoz va ҳuқӯқ (ҳolо Donishgoҳi давлатii Kӯlob ба nomi Abӯabduulloҳi Rӯdakӣ) ištirok mekarand, uқda tamomi masъalaҳoi mushkil bo oson қushoda mēshud.

Ин hushchiро rektori Donishkada andoz va ҳuқӯқ (ҳolо Donishgoҳi давлатii Kӯlob ба nomi Abӯabduulloҳi Rӯdakӣ) ištirok mekarand, uқda tamomi masъalaҳoi mushkil bo oson қushoda mēshud.

Вурул

Адабиёт илмest, ки барои ташаккули тафаккури инсон мусоидат менамояд. Шахсиятҳои бузург адабиётро бо достонҳову асарҳо ва нигоштаҳои худ бунёд гузаштаанд. Адабиёти форсу тоҷик дар ҳар давру замон ба арзишҳои ҳунарӣ, ҷанбаҳои эҳсосӣ ва тахаюлӣ такя мекунад. Нигоҳи андак ба таърихи ҳазорсолаи насри классикии форсу тоҷик коғист, ки мо ба ин тамоюлҳои пешрафтаи наср мувоҷеҳ шавем.

Дар адабиёти ҳазорсолаи мо воқеагӯй ва баёни мочароҳои ҷудогонаи ишқӣ, иҷтимоӣ, аҳлоқи ҷуғарҳои нуғузи зиёде дошт ва дар робита ба ин анвои муҳталифи наср, чун насри мавзун, мурсал ва аз назари мӯҳтаво наср бадӣ, ривоятӣ, фалсафӣ, сӯфия ва амсоли ин рӯи кор омаданд, ки дар таълифоти олимоне чун Сируси Шамисо, Ҳусайнӣ Размҷӯ, Ҳусайнӣ Ҳатибӣ, Мансури Растангор, Ҳудой Шарифзода, Носирҷон Салимов ва дигарон ба шоистагӣ таҳқиқ шудаанд.

Мо дар ин нигошта дар бораи олиме сухан гуфтанием, ки эҳтиёҷ ба шиносӣ ва муаррифӣ надорад. Дар дунё одамон ба ду ғурӯҳанд. Ғурӯҳи одамоне ҳастанд, ки шарт нест онҳоро бишносиӣ ва ё эҳтиёҷ ба шиносӣ надоранд, аммо ғурӯҳи дувум одамоненанд, ки дигар одамон вазифадоранд, то онҳоро бишносанд. Ҳушбахтона, профессор Ҳудой Шарифзода аз зумраи ғурӯҳи дуюм аст. Ҳар як тоҷик имрӯз вазифадор аст, ки ўро бишносад, зеро хизмати эшон барои миллат басо бузург аст.

Хоннома

Шарифов Ҳудой (Шарифзода), доктори илмҳои филология, профессор, Арбоби шоистай илм ва техникаи Тоҷики-

стон, узви Иттиҳодияи нағисандагони Тоҷикистон мебошад. Ў 25-уми июни соли 1937 дар қишлоғи Ҷорғи ноҳияи Дарваз таваллуд шудааст. Соли 1961 шӯббаи забон ва адабиёти тоҷики факултети филологияи Донишгоҳи давлатии Тоҷикистонро хатм кард ва дар кафедраи адабиёти тоҷик барои кор тавсия гардид. То соли 1966 асистенти кафедраи адабиёти шӯравии тоҷик буд. Солҳои 1966-69 дар аспирантураи назди кафедраи таърихи адабиёти тоҷик таҳсил мекард. Соли 1970 дар мавзӯи "Ташаккули афкори адабии форс-тоҷик дар асрҳои X-XI" рисолаи номзадӣ дифоъ намуд. То соли 1989 муаллими қалон ва дотсенти ҳамин кафедра буд. Солҳои 1975-1975 ҷонишини декан ва муддате раиси Иттиҳодияи нағисандагони Тоҷикистон аст. Барои 1989-1993 мудири кафедраи фолклор ва методикаи таълим, солҳои 1993-97 декани факултети филологияи тоҷик, солҳои 1993-2009 мудири кафедраи таърихи адабиёti тоҷик буд, дар ҳоли ҳозир мушовир ва профессори кафедраи мазкур мебошад. Аз соли 1979 узви Иттиҳодияи нағисандагони Тоҷикистон аст. Ба рисолаи номзадӣ ва доктории 35 унвонҷӯ роҳбарӣ кардааст.

Таълифот

Олимест, ки китобҳои зиёде нағиштааст. Аз ҷумла: "Услуб ва камолоти сухан" (1985), "Мақомоти Ибни Сино дар шеъру адаби тоҷик" (1985, ҳамроҳ бо Ш. Ҳусейнзода), "Каломи бадеъ" (1991), "Шоир ва шеър" (1998), "Озурдагон ва умединӣ" (2001), "Савти

"Аҷам" (2002), "Балогат ва сӯханварӣ" (2002), "Рози ҷаҳон" (2003), "Назарияи наср" (2004), "Суннатҳои адабӣ" (2007), "Сӯхан аз адабиёti миллӣ" (2009), "Маънавият ва ҷаҳони зоҳирӣ" (2012), "Сездаҳ мақола" (2013), "Ашъори ҳамасрони Рӯдакӣ" (2007), "Ашъори ҳакимон ва орифон" (2011, ҳамроҳ бо А. Абдузаттор), Ибни Сино: "Пирӯзинома", "Фанни шеър" (1985, ҳамроҳ бо Ш. Ҳусейнзода), "Мунтажаби "Тарҷумон-ул-балоға" ва "Ҳадоик-ус-сехр" (1987), "Шоирони аҳди Сомониён" (1999, ҳамроҳ бо А. Абдузаттор), "Мероси Сомониён" (1999, ҳамроҳ бо А. Абдузаттор), Восифӣ: "Бадоеъ-ул-вақоءъ" (мунтажаби ҳикоёт, 2008). Фа-

рҳанги Бадаҳшон//
Рӯдакӣ, Ройзании Фарҳангии Сафорати Ҷумҳурии Исломии Эрон, 2011; Нақди адабӣ дар Тоҷикистон//Номаи пажӯшишгоҳ, 2011.

Устод Ҳудой Шарифзода бо ҳамроҳии профессор Урватулло Тоиров китобҳои таълимӣ барои фанҳои балогат ва сӯханварӣ ва назминосӣ нағиштааст. Инчунин, барои ҷилдҳои 1, 3 ва 4-и китоби Забеҳуллоҳ Сафо "Таърихи адабиёт дар Эрон"-ро бо ҳамроҳии дигар устодон барои ба ҳатти тоҷикӣ нашр кардан ба чоп омода кардааст.

Ташаббус барои ташкили маҳфил

Бо ташабbusi профессор Ҳудой Шарифзода ва дотсент Мирзо Солеҳ имрӯз дар Доғонишгоҳи миллии Тоҷикистон маҳфили "Таҳлили қаломи манзум" бо роҳбарии профессор Урватулло Тоиров ташкил шудааст, ки ҳар ҳафта як маҷтиби гузаронида мешавад. 13 сол аст, ки дар факултati филологияи ДМТ маҳфили мазкур амал мекунад. Шумоҳраи аъзоёни маҳфил то ба 80-100 нафар мерасад. Ҳадаф аз ташкили ин маҳфил пеш аз ҳама таълим додани илми шеър аст.

Таманиниёт

Устод Ҳудой Шарифзода

25-уми июни соли ҷорӣ ба синни мубораки 80 мерасад. Устод дар ин умри бобаракати худ рисолати инсонии худро иҷро намуда, ҳазорон ҳазор одамонро ба роҳи рост ва растагорӣ ҳидоят намудааст. Олими байналмилалист. Ҳар як сухан ва андешаҳои илмииаш раднопазиранд. Дар ҳар маҳфил ва ё конфронсе, ки иштирок намояд, онҷо муҳити илмиро касб мекунад. Ҳам дар оила ҳушбахт асту ҳам дар илм. Духтари ў Фарангис Ҳудой, доктори илмҳои филология, профессор яке аз забоншиносони донишманди ҷумҳурӣ мебошад, ки имрӯз дар кафедраи таърихи забон ва типологияи ДМТ кор ва фаъолият доранд.

Мо барои ба синни мубораки 80 расидани устод Ҳудой Шарифзода он қасро табрик ва таҳният гуфта, барояшон тансиҳатӣ, хонаи обод, зиндагии шоиста ва ҳушбахтиҳои оламро таманно дорем.

80-солагиатон муборак, эй родмарди озодманиш ва олими фарҳҳента!

Ҷаҳонғир РУСТАМ,
сармуҳаррири рӯзномаи
"Анвори Ҷониш"

Солҳо бояд, ки то як
санги асли з-офтоб,
Лаъл гардад дар Бадаҳшон,
ё ақиқ андар Яман.

Умрҳо бояд, ки то як
қӯдаке аз рӯйи табъ,
Олиме гардад намоён,
шоире ширинсӯҳан.

Чун сухан дар боби устод
меравад пешорӯ шахсеро та-

саввур мекунем, ки бо меҳнати пайваста, бедорҳои ҷо, саъю қӯшиш ва мутопиаи доимӣ боиси он мегардад, ки ҳамаи он орзуви нияти илми ҳудро бо сари баланд ба анҷом мерасонанд.

Одамони нек ба монанди мушкे шабеҳанд, ки аз ҳуд бӯйи ҳуш меафкананд ва атрофу акноғро ҳушбӯй мегардонанд. Муносабати ҳубу лафзи ҳушашон дилҳоро тасхир мекунаду ба ҷону тан осудагӣ мебахшад.

Забоншинос ва муҳаққиқи варзида Ҳомид Махидов аз зумраи он забоншиносонест, ки бо амал, рафтор ва хоксории ҳуд дили ҳазорон ҳоҷигарон шоғирдонро тасхир намудааст. Вонҷан, сатҳи дониши ў дар илми

забоншиносӣ шоистai таҳсин аст:

Хоғиз, ниҳоди неки ту
қомат бароварад,
Ҷонҳо фидои мардуми
некӯном бод.

Имрӯз дар симои устод Ҳомид Махидов чун устоди боистеъоди мактабҳои олӣ, забоншиноси машҳури забони мусоири тоҷик, яке аз заминагузорони илми забоншиносӣ дар ҷумҳuriyati mehiносанд ва эътироф менамоянд. Устод Махидов яке аз олимони пурмаҳсултарини ҷумҳурӣ ба шумор меравад. Ба қалами устод асарҳои илмӣ, илмӣ-методӣ, мақолаҳои гуногуни илмӣ-оммавӣ мансуб буда, дар омода намудани мутахассисони ба талаботи бозори

мехнат ҷавобғӯро роҳбарӣ мекунад.

Синни мубораки Ҳомид Махидов ӯ ба ҳаштод расид ва ҳоло ҳам фаъолияти омӯзгории ҳудро дар таълимму тарбия намудани мутахassisон ва ковишиҳои илмӣ дар шаст аст ва бисёр нуктаи муҳимаш ин самимияти ў ба илму фарҳанг, ба оламу одам афзунӣ дорад.

Зиҳӣ, марди хирад, устоди гиромиқадр - Ҳомид Махидов! Шогирдон, дӯстон ва ҳамкашон орzuvi сиҳатмандӣ изҳор карда сарфарозӣ доранд, ки бо ҷониши устоди фозил, доно ва дақиқназар ҳамкору ҳамнаварданд:

Зиндаву ҷовид монд, ҳар
ки нақуном зист!
К-аз ақиқаш зикри ҳайр
зинда кунад номро.

Аҳли кафедраи забони тоҷикии Доғонишгоҳи давлатии Қўлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ ба устоди кафедраи забони адабии мусоири тоҷики Доғонишгоҳи миллии Тоҷикистон профессор, Корманди шоистai Ҷумҳурии Тоҷикистон Ҳомид Махидов умри дарози бобаракат, давлати пири ва муваффақиятҳои илми минбаъдаро орзу доранд ва гуфтанияд:

Шашти ҳаштод гар
расид бар доманат,
Ғам маҳӯр, ки айни авҷи
ҳиммат аст.

Ҷумъаҳон АЛИМӢ,
Ҷаҳонғир ТЕМУРОВ,
Шаҳбози РУСТАМШО,
устодони кафедраи забони
тоҷикии ДДК ба номи А. Рӯдакӣ

Зафар МИРЗОЁН, мушовири ректор оид ба иртибот бо чомеаи ДДК ба номи А. Рӯдакӣ.

Барои соҳиби обрӯ шудан инсонро мебояд ранҷҳои бисёро бурд. Пеш аз ҳама раҷни андешаманд будан, дар талоши нақӯкорӣ будан, ба дигарон ёри расонидан, аз дурӯг, тӯҳмат ва дигар хислатҳои ношониста парҳез кардан аст. Омили дигари шоистаи обрӯгаштани шахс дорои касби хуб будан аст. Ҳамчунон дар дил меҳри мардумонро ҷой додан ва ҳарчи бештар дар рафтору гуфтор, кирдори дигарон некихӯву зебоиҳоро дидан мебошад. Ҷавҳари инсонӣ дорои обрӯи баланди ягона нест. Вай аз решоҳову хушиҳои зиёде бархӯрдор аст, ки дар фурсати маҳдул наметавонем ҳамаи онҳоро боғӯ намоем, аммо ҷанд шоистагиҳо, ки дар пешишора кардем, агар риоя нашаванд, шахс ба зудӣ обрӯяшро аз даст медиҳад.

Хайрулло ТАБАРОВ, мудири кафедраи забони тоҷикии До-нишгоҳи славияни Россияву Тоҷикистон.

Нисбат ба беобруşавии як шахсият омилҳои зиёдеро овардан мумкин аст. Дар китобҳои динӣ ва аҳлоӣ оварда шудааст, ки сабр ин беҳтарин неъмат баҷро шахсият мебошад. Ин маънои онро дорад, ки дар ҳама кор бояд сабру таҳаммул дошта бошем. "Қобуснома"-и Кайковус, ки аз 44 қисмат иборат аст, дар ҳар як қисматаш баҷро пешрафт ва обрӯю Ҷетибии шахс сухан меправад. Дигар ин, ки беobruşavии шудан ин аз ҳар як фард сарчашма мегирад. Дар сурате, ки шахс нисбат ба калонсолон, падару модар, устодон беэҳтиромӣ зоҳир қунад, дар симоӣ ўй ҳамса баҳро беobruşavии шудан мебошад ва ё сухан худро дар ҷон аввал гузошта, ҳеч касро гӯш накардан аст. Ин амал метавонад сабаби беobruşavии шахс гардад.

Абдулҳай ҚАЛАНДАР, шоир, узви Иттифоқи нависандагони Тоҷикистон, баражандай Ҷоизаи давлатии "Нишони сӯҳан", омӯзгори кафедраи адабиёти тоҷики ДДК ба номи А. Рӯдакӣ.

Омилҳо, ки шаъну шарафи инсонро паст мезананд, бисёр ҳастанд, лекин аз назари ман

пеш аз ҳама такаббурӣ мебошад. Такаббур аз назари урғу одатҳои бобоӣ ва дигар китобҳои аҳлоӣ амалест, ки боиси коҳиш ёфтани обурӯю эътиборо инсон мешавад. Сабаби дигар аҳдшиканист. Дар урғият мегӯянд, ки: "Ваъда додӣ, вафо кун, қавл додӣ, иҷро кун." Ҳар қадар ки донишманд бошем, бояд ҳамон қадар тавозӯй ва хоксорӣ кунем. Чунон ки Абӯшакури Балхӣ фармудааст:

То байдон ҷое расид донишни ман,

Ки бидонам ҳаме, ки нодонам.

Ҳазрати Саъдӣ мегӯяд: "Дуҷиз тираи ақл аст: дам фурӯ бардан ба вақти гуфтан ва гуфтан ба вақти ҳомӯши." Бинобар ҳамин, домани ин мағҳумҳо бисёр васеъ аст. Ҷеобру шудан кори хеле осон аст. Як ниҳолро монанд сол нигоҳубин ва тарбия мекунем, аммо одами бетарбия дар як лаҳза метавонад, ки ўро шиканад.

Дар умум, бояд мо эҳтиром ба ҳар як шахс дошта бошем, зеро ин заминай асосии бообру гардидани мо мешавад.

Зафар ИМОМОВ, сардори маркази бақайдарии ДДК ба номи А. Рӯдакӣ.

Аз ҷиҳати фалсафӣ инсон аз ду нигоҳ мавриди баррасӣ қарор мегирад: ҳамчун мавҷудоти биологӣ ва ҳамчун мавҷудоти иҷтимоӣ. Инсон ҳамчун маҷудоти иҷтимоӣ як қатор арзишҳоро доро мебошад, ки ўро дар ҷамъият ҳамчун шахс муарриғӣ мекунанд. Яке аз ин неъматҳои пурарзиш шаъну шарафи инсонӣ мебошад, ки дар раванди ҳаёт бо заҳмати зиёд ба даст оварда мешавад. Мақоле ҳаст ки "Вайрон кардан осону обод кардан мушкил". Ба даст овардани шаъну шараф ҳам мушкил аст, аммо аз даст додани он осон. Суҳани қабеҳ гуфтан, беэҳтиромӣ нисбат ба инсонҳо, ҳасису ҳасуд будан, нодуруст тарбия намудани одамон, зулм намудан нисбат ба шахсони бечораю маъюб сабабҳои паст шудани обрӯю Ҷетибии шахс мегарданд.

Шамсия ОБИДОВА, омӯзгори фанни таърихи Коллеҷи омӯзгории ДДК ба номи А. Рӯдакӣ

Ман шукрона мекунам, ки дар Тоҷикистони сарсабзу ҳуррам зиндагӣ ва кору фаъолият дормад. Ба фикри ман як сухани ноҷо обурӯи инсонро мереҳонад. Барои ҳамин, суханро санҷида ва фикр карда гуфтан лозим аст, ки боиси ранҷур шудани ягон шахс нагардад. Бузурге гуфта:

Суҳан санҷида гӯй, то дӯстро душман нагардонӣ,

Зи ҳарфи бетаҳаммӯл ошно бегона мегардад.

Соҷида САҶДУЛОЕВА, омӯзгори фанни биохимияи Коллеҷи тиббии Кӯлоб.

Сабаби асосии беobruşavии инсонҳои беномусии онҳо мебошад. Вақте ки одам беномусӣ ва беobruşavии инсон мебошад, дар ҷон пешаи худ мекунад, вай ҳамон ҳастанд, лекин аз назари ман

ДАР ҚАДОМ ҲОЛАТ ОБРӮЙ ОДАМ МЕРЕЗАДЭ

Вазифаи ҳар як инсон дар ҷомеа он аст, ки худро ҳамчун як шахсияти комил ба ҷомеа муарриғӣ намояд ва номи худро ба накӯй гузорад. Обрӯй ва Ҷетибии инсон дар солҳои тӯлонӣ ба даст меояд, аммо як амал, гуфтор ва ё рафтори инсон метавонад, ки дар як мудати кутоҳ ўро беobruşavии Ҳарзашари бузурги франсуз Напалеон мегӯяд, ки: "Az одами бузург то шармандагӣ як қадам роҳ аст". Ё ин ки шоире чунин гуфта:

Обест оби рӯй, ки н-ояд ба ҷуй боз,

Аз ташнигӣ бимиру марез обрӯи хеш!

Аз ин лиҳоз, вобаста ба ин мавзӯй хостем аз омӯзгорони До-нишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи А. Рӯдакӣ Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ ва дигар муассисаҳои таълимӣ ба саволи "Дар қадом ҳолат обрӯи одам мерезад?"

Мусӣ аз ҷиҳати ҳамчун мезанад? Аз ҳар баркашӣ, ҷангандозӣ ва гайра. Инсоне, ки чунин хислатҳои Ҷетибии инсонро ҳамчун шахс муарриғӣ мекунанд. Яке аз ин неъматҳои пурарзиш шаъну шарафи инсонӣ мебошад, ки дар раванди ҳаёт бо заҳмати зиёд ба даст оварда мешавад. Мақоле ҳаст ки "Вайрон кардан осону обод кардан мушкил". Ба даст овардани шаъну шараф ҳам мушкил аст, аммо аз даст додани он осон. Суҳани қабеҳ гуфтан, беэҳтиромӣ нисбат ба инсонҳо, ҳасису ҳасуд будан, нодуруст тарбия намудани одамон, зулм намудан нисбат ба шахсони бечораю маъюб сабабҳои паст шудани обрӯю Ҷетибии шахс мегарданд.

Баҳтиёр ШАФИЕВ, ассистенти кафедраи молия ва қарзи ДДК ба номи А. Рӯдакӣ.

Ман ҳамчун омӯзгор қайд менамоям, ки обрӯи ҳар як шахс аввалан дар дasti худ ўст. Масалан, агар ҳар як шахс нағси худро идора карда натавонад, ин боиси беobruşavии ўрагардад. Чунон ки устод Рӯдакӣ гуфта:

Гар бар сари нағси ҳуд амирӣ, мардӣ,

Бар куру кар ар ҷунқта нағирӣ, мардӣ.

Мадӣ набуваф фитодаро поӣ задан,

Гар дасти фитодае бигирӣ, мардӣ.

Фикр мекунам, ки сабаби дигар нигоҳ ҳадоштани забон дар ҳар як ҷамъомад аст. Инчунин, яке аз масъалаҳои беobruşavии инсон ин истифодаи Ҳарзашари бузурги франсуз Напалеон мегӯяд.

Омили дигари беobruşavӣ аз мадди одаму одамгари баромадан аст. Обрӯи ҳар як шахс дар дasti худи ўст. Ҳамеша дар сӯҳан, гуфтор ва рафтор андозаро нигоҳ доштан даркор. Фикр мекунам, ки агар инсон дар оила тарбияи дуруст дода шошад, ҳамеша дурандеш, оқил, доно ва обруманд хоҳад шуд.

Мирзомурод УРОҚОВ, ассистенти кафедраи химияи ДДК ба номи А. Рӯдакӣ.

Бузурге гуфтааст: "Шаҳди пушмайниро ҷашидан наҳоҳӣ, фурсати дар даст доштаро аз даст мадҳҳ. Оре, обрӯи ҳар як инсон аз худи ўвобаста аст. Аз ин лиҳоз, ҳар як монанд ҳамчун мебошад. Агар дар зиндагӣ ба қадри иззати хеш бирабар. Агар дар зиндагӣ ба қадру ҷимати хеш нарасем, дигарон низ ба қадри мо намерасанд. Ҳар як фарди Тоҷикистон бояд дар зиндагӣ аз рафтораш фикр карда, баъд ба дигарон сӯҳанҳои носазо гӯяд. Чунон ки гуфтаанд: "Шаҳсе, ки сӯҳанҳои пурмалъо надоҳад, ба дигарон сӯҳанҳои носазо мегӯяд".

Рустӣ истифода накардан аст. Аз ҷумла, ҳурмату эҳтиromи қалонсолон, устодон, волидайн ва ҳатто шахси ба дил наздику ба ҷо наовардан мебошад.

Бахтовар МАҲСИДДИНОВ, ассистенти кафедраи информатикии ДДК ба номи А. Рӯдакӣ.

Яке аз сабабҳои беobruşavии инсон аз меъёри зиёд дурӯг гуфтан мебошад, ки шахсро дар назди дӯстон, хешу ақраба ва дигар ашҳоси ҷомеа беobruşavии мегарданд. Чунон ки ҳазрати Алӣ (р) гуфтааст: "Ҳамеша рост бигу, то ба қасам ҳӯрдан ниёз надошта бошӣ". Сабаби дигаре, ки боиси беobruşavии инсон мебошад. Монанд Ҳамеша дар ҷон доданд, ҳар як ҷомеа мегардад. Но, то тавонем аз ин амалҳо, ки боиси беobruşavӣ мегардад, ҳуддорӣ намоем.

Наврӯзмо СУЛАЙМОНОВА, омӯзгори кафедраи физикии умумии ДДК ба номи А. Рӯдакӣ.

Боиси беobruşavии инсон рафтори гуфтори нодурустӣ мебошад. Ба рафтори бади инсон дохил мешавад: Ҳабар бурдан, дуздӣ кардан, озор додани касе ва гайра. Дар гуфтори бади инсон бошад, дашном додан, сӯҳанҳои қабеҳ гуфтан, дурӯг гуфтан, паст задани шаъну шарафи инсон. Ҳамин хислатҳои бади инсонӣ метавонад боиси беobruşavии инсон гардад.

Таҳияи Самариддин НАБИЗОД Гулафзои ДАВЛАТ

Маҳрамбӣ АҚБАРОВА, омӯзгори кафедраи таҳсилоти ибтидой.

Дар ҷамъият омилҳои ҳасандагон, ки ба беobruşavии инсон оварда мерасонанд. Яке аз ин омилҳои сӯҳанро идора карда натавонад. Имрӯз мо омӯзгорон, ки ба таълимум тарбияи ҷавонон вобаста шудаам, бояд дар назди онҳо намунаи ибрат бошем. Ман ҳамеша нағси худро идора карда, Ҳар ҷо ҷавонон мебошад, ҳамон ҳастанд, лекин аз назари ман

Суҳан санҷида гӯй, то дӯстро душман нагардонӣ,

Зи ҳарфи бетаҳаммӯл ошно бегона мегардад.

Соҷида САҶДУЛОЕВА, омӯзгори фанни биохимияи Коллеҷи тиббии Кӯлоб.

Сабаби асосии беobruşavии инсонҳои беномусии онҳо мебошад.

Вақте ки одам беномусӣ ва беobruşavии инсон мебошад, дар ҷон пешаи худ мекунад, вай ҳамон ҳастанд, лекин аз назари ман

• БАХШИДА БА 75-СОЛАГИИ НОМЗАДИ ИЛМҲОИ ПЕДАГОГӢ, ДОТСЕНТ ГУРЕЗ ИБРОҲИМОВ

ИБРОҲИМОВ Гурез 3.05.1942 дар деҳаи Геши ноҳияи Муъминобод дар хонадони деҳқон таваллуд шудааст. Педагог, номзади илмҳои педагогика (1991), дотсент (1993), Корманди шоистаи Тоҷикистон (1999), Аълоҷи маорифи Тоҷикистон (1993), узви ИЖТ (2007). Ҳатмкардаи факултаи забон ва адабиёти тоҷики Институти давлатии педагогии Кӯлоб (ҳоло ДДК ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ, 1969). Таҳсил дар мактаби 7-солаи ба номи Суворови зодгоҳ (1949-1956), мактаби миёнан ба номи К.Маркеси шаҳреки Муъминобод (1956-1959), дурдгори колхози "Ленинград"-и ноҳияи Кӯлоб (1959-1962), донишҷӯй (1962-1969), хизмати ҳарбӣ дар сафи Қувваҳои мусаллаҳи Иттиҳоди Шӯравӣ (1963-1966), муаллими кафедраи педагогика ва психологияи ИДПК (ҳоло ДДК ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ, 1969-1972), ҷонишини директори мактаби миёнан ноҳияи Қумсанғир (1972-1975), муаллими қалон, дотсенти кафедраи педагогика ва психология (1975-1993), сардори шӯъбаи таълим (1993-1998), сардори шӯъбаи тарбия (1998-2005), мувони ректори ДДК ба номи А. Рӯдакӣ оид ба тарбия (2005-2009), декани факултаи филологияи тоҷик ва журналистика (2010-2011). Аз соли 2011 иҷроқунданаи вазифаи профессори кафедраи педагогикаи умумидонишгоҳии ДДК ба номи А. Рӯдакӣ. Доир ба "Тарбияи байналмилалии ҳонандагони синҷӯҳи 5-6 ҳангоми корҳои таълимӣ ва беруназиснӣ" (дар асоси маводҳои таъриҳи, адабиёти тоҷик ва география, 1991, Душанбе) рисолаи номзадӣ дифоъ намудааст. Муаллифи беш аз 90 асару мақолаи илмӣ, илмӣ-методӣ ва илмӣ-оммавист. Бо Ифтиҳорномаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон (1995) ва нишони сарисинагии "Аълоҷи маорифи Тоҷикистон", медали ҷониши "20-соли Ғалаба дар ҶБВ солҳои 1941-1945" (1965) сарфароз гардидааст. З нафар аспирант зери роҳбарии ў рисолаи номзадӣ дифоъ намудаанд.

Ҳостем вобаста ба ҳаёту фаъолият ва мушкилоту камбуҷҳои соҳаи маориф бо он кас сүҳбате анҷом дихем.

Устод, собиқаи кори омӯзгорои шумо 48 сол аст. Дар ин муддати мадид ба таълиму тарбияи ҷаъонон машгул буд. Таассуроти Шумо аз ин 48 сол чист?

Ташакур. Ҳудованд ҳар як шахсро баҳри коре меофарад. Мехри қасби омӯзгорӣ дар дили ман аз ҳурдӣ ҷӯш мезад ва соли 1962 ба ҳайси донишҷӯй соли 1-уми факултети забон ва адабиёти тоҷик доҳигл шудам ва тибқи талаботи ҳукumatи ҳамонвақта аз сафи донишҷӯй ба сафи Қувваҳои Мусаллаҳ даъват шудам ва хизмати Ватан-Модарро низ кардам. Се сол дар Русия хизмати Ватанро ба анҷом расонидам. Баъдан, баргашта боз ҳонданро дар донишҷӯй давом додам ва соли 1969 Донишкадаи давлатии Кӯлобро бомувафқият ҳатм кардам. Аз соли 1969 то ба имрӯз ҳамчун омӯзгори фанни педагогика кору фаъолият дорам.

Бояд қайд намоям, ки дар 48 соли собиқаи корӣ дар донишҷӯй аз муаллими одӣ то ба дараҷаи дотсенти кафедра расидам. Сољҳои аввали корӣ дар донишҷӯй ҳама тарки вазифаи омӯзгорӣ қарданд, аммо ман накардам. Ба ҳуд гуфтам, ки агар ҳамин мардум гурунса бошад, мо гурунсаем, агар сер бошад, мо сер ҳастан. Аз ҳама лаҳзаи ҳушбахтии ман он рӯз аст, ки дарс дошта бошам. Он рӯз беҳтарин рӯз бароям ба ҳисоб мераవад. Ҳоло ҳам барои гузаштани дарс тайёр мебинам ва китоб варакӣ мезанам.

Дар 48 сол 1 бор дарсшканӣ накардаам. Албатта бо сабаби беморӣ ва ё ҷаноза аз дигар омӯзгорон ҳоҳиш қардаам, то дарсамро гузаранд, аммо қасдан ва бе-сабаб агон маротиба ин амал рӯй надодааст. Ман қасби муаллимиро беҳтарин қасб мешуморам.

Лутфан бигӯед, ки омӯзгорои өвқӣ бояд ҷӯи гуна бошад?

Омӯзгори ҳақиқӣ он қасеро мегӯянд, ки ў пеш аз ҳама ду хислати барҷаста дошта бошад: яке сифати қасбӣ ва дигаре сифати шаҳсӣ. Омӯзгор бояд модарзод омӯзгор таваллуд шуда бошад. Барои омӯзгор мактаб ва шогирдон азизу муқаддасанд. Омӯзгори ҳақиқӣ ҳамонест, ки вай таъвиста дониши ҳудро такмил ва сақтал дихад. Ушинский мегӯяд,

ки: "Муаллим то даме, ки зинда аст, меҳонад. Ҳамин ки ў аз ҳондан даст қашид, дар ў аз симои маънавии муаллими ҳеч ҷиз биқӣ намемонад". Яъне, муаллим нобаста ба ҳамин қадар таҷриба баланд пайваста бояд ҳонад, донишашро баланд бардорад, аз ҷамъият қафо намонад. Ба замми ин, муаллим бояд муаллим бошад.

Шаб, ки месӯзад ҷароғи хонаи омӯзғор, Гар ҷароғи ў насузӣ, тира гардад рӯзгор.

Муаллим бедорхобӣ мекунад, дарс тайёр мекунад, барои дарси оянда ҳудашшро омода месозад. Ин ба маънаве ҳаст, ки оянда равшан мешавад. Муаллим ба ҳамон ҷароғи шабзинҷадориҳои ҳуд дили мардумро равшан мекунад. Муаллим бояд ҳудашшро баҳоҷузорӣ қарда тавонад, ки ман дар ҳақиқат ба қасби муаллими арзанд ҳастам ё не. Диғараш ин аст, ки муаллим бояд дар барбори баланд бардоштани донишу малакаву маҳорати ҳудаш бояд инсони комил ва фозил бошад. Муаллим на танҳо дар ҷои кор бо ҳамкорон ҳушмуомила бошад, балки дар оила низ бояд ҳушмуомила бошад. Муаллим на танҳо дар ҷои кор ин маблагро аз рӯи ҳамон таъиноташ ҷароғи кунем, соҳаи маориф ҳаматарафа ин-кишоф мёбад. Ҳам мудзи маши муаллим, ҳам синҳоноҳо, ҳам таҷӯзонидани мактаб, ҳам аз ҷиҳати техникаву технологияи нави ҳозиразамон таъмин намудани мактабҳо ва ҳама ин ҷо ба ҷо шуда метавонад, вале ман фикр мекунам, ки ҳамин кор мувоғиҳи таъиноташ ҷароғи намешавад. Ҳамин маблаги ҷудошуда агар мувоғиҳи мақсад ҷароғи кунад, соҳаи маориф рушду нумӯ мёбад, аммо афсӯс...

Устод, қадом омилҳо боиси рехтани обрӯи омӯзғор мешаванд?

Ин беҳтарин савол аст. Вақте ки муаллим ба донишҷӯй муомилаву муносибати ҳуб карда натавонад, психологияи ҳамон донишҷӯй ё ҳамкорашро омӯхта на-тавонад, он омӯзғор обрӯшро аз даст медиҳад. Муаллим дар дарс бо шогирдон бояд бо забони ҳуш, ширинсуханӣ ва ҳушҳоӣ рафтор кунад. Имрӯз байни муаллими

Ба падару модарон як пешниҳоид дорам. Дар системаи таълиму тарбия мо бояд се ниҳодро ба асос бигирим: оила, мактаб, ва ҷомеа. Агар ин се ниҳод якҷоя нашаванд, ҳеч гоҳ мо ба мурод расида наметавонем. Имрӯз фақат мактаб мондааста халос. Барои он, ки таълиму тарбияи мо хуб шавад, бачаҳои мо оянда нони ҳудашонро ёфта ҳӯранд, бояд ин се ниҳод якҷоя ҳамкорӣ дошта бошад. Дар донишҷӯй ҳам айнан ҷунин. То ҳол надидем, ки падаре омада бошаду гӯяд, ки ман падари фалон донишҷӯйму аз ҳолу аҳволи писараш оғаҳ шавад. Ҳозир имтиҳоноти давлатӣ рафта истодааст ва мо иштироки ягон падару модарро надидем. Дар вақти пешниҳоид дар ғарзандонашонро интизорӣ мекашианд.

ГУРЕЗ ИБРОҲИМОВ: ДАР 48 СОЛ 1 БОР ДАРСШИКАНӢ НАКАРДАAM...

донашҷӯй масофа нест. Вақте мебинед, ки устод аз шогирд ҷизе таъмъа дорад, дар ин сурат муаллим аз кучо дигар обрӯе дорад? Яғон қатра обрӯе ҳам ба даст оварда наметавонад. Сабаби асосиаш он аст, ки агар муаллим бесавод бошад. Бесаводии муаллим ӯро бисёр шармандаву шармсor мекунад.

Дар соҳаи маориф қадом мушкил аст, ки Шуморо норӯҳат мекунад?

Аз як мушкил маро камтар алам мекунад. Соҳаи маорифро аз соли 2000-ум то соли 2017-ро мисол мегирим. Агар дар соли 2000-ум барои рушду нумӯи соҳаи маориф 40 000 000 сомонӣ ҷудо шуда бошад, пас дар соли 2015-2016 3 миллиарду 150 миллион сомонӣ ҷудо шуд. Бубинед, ки ин тафовут аз кучо то ба кучост. З миллиарду 150 миллион сомониро ба даҳон гуфтани осон аст. Агар ин маблагро аз рӯи ҳамон таъиноташ ҷароғи кунем, соҳаи маориф ҳаматарафа ин-кишоф мёбад. Ҳам мудзи маши муаллим, ҳам синҳоноҳо, ҳам таҷӯзонидани мактаб, ҳам аз ҷиҳати техникаву технологияи нави ҳозиразамон таъмин намудани мактабҳо ва ҳама ин ҷо ба ҷо шуда метавonad, вале ман фикр мекунам, ки ҳамин кор мувоғиҳи таъinotash ҷarоғi kunem, соҳaи maorif ҳamatarafa in-kiшof mёbad. Ҳam mудzi maши muallim, ҳam sinҳoноҳo, ҳam taҷӯzoniданi maktab, ҳam az ҷiҳati tehnikavu tehnologiyaи navi ҳozirazamoni tаъmin namudani maktabҳo va ҳam a in ҷo ba ҷo shuda metavonad, vale man fikr mekunam, kи ҳamin kor muvoғihi tаъinotash ҷarоғi kunem, соҳaи maorif ҳamatarafa in-kiшof mёbad.

Тарбия як ҷизи бисёр нозуқ аст. Имрӯз фарзандоне ҳас-танд, ки падару модарони ҳудро ба ҳонаи пиронсолон мебаранд, яъне аз волидайн рӯ мегардонанд. Сабаби инро дар ҷи мебинед?

Ба фикри ман шахсе, ки соҳиби ақлу тамиз аст, падару модарро ҳеч гоҳ ҳор шудан намемонад. Падару модароне, ки имрӯз дар ҳонаҳои пиронсолон аз ҳисоби давлат тарбия мегиранду гӯруҷӯб карда мешаванд ва фарзандони онҳо инро аз дур тамошо мекунанд, аз ин диди гуноҳи бузурge нест. Ин гуна фарзанд аз ҳайвон ҳеч фарқе надорад. Шоҳире хуб гуфта:

Даҳ писар аз як падар осуда гашт, Як падар аз даҳ писар афтомод ба дашият.

Ин амал аз беображенӣ, шармандагӣ ва бефаросатии ҳамон фарзандон шаҳодат медиҳад. Сабабаш шояд дар он бошад, ки ҳамон падару модар дар кучо ҳаҷато роҳи додааст ё дар гузашта нисбат ба падару модари хешчунин беҳурmatӣ намудaанд.

Устод, барои боз ҳам ҳубтару беҳтарар шудани раванди таълиму тарбия ҷи пешниҳоид доред?

Имсол, ки бо пешниҳоди Пешвои миллат соли 2017 "Соли ҷаъонон" Ҷӯлон карда шудва айни ҳол мо дар арафаи ҳафтаи ҷаъонон қарор дорем, муроҷаати Шумо ба ҷаъонон чист?

Ҷаъонони имрӯзаро бисёр дӯст медорам. Баъзеҳо камбуҷҳои ҷаъононро мегиранд танқид мекунанд, ба ақидаи онҳо розӣ шуда наметавонам. Ҷаъонони маводҳои ҳудоӣ хубанд.

Ҳофиз мегӯяд:
Насиҳат ӯзӣ кун ҷоно, ки аз ҷон дӯсттар доранд, Ҷаъонони саодатманд панди пири донор.

Ин гапро Ҳофиз дар асрҳои 12 ва 13 гуфта буд ва ба ақидаи ман ҷаъонони имрӯзai мо насиҳатгариҳо хуб надоранд. Инҳо мухтоҷи насиҳатанд, вале насиҳатгар нест. Ҳазрати Муҳаммад (дуруд бар ӯ) дар ҳадисаш ривоят мекунанд, ки се тоифа одмон ба ҷаннат намераванд; оқӣардаи волидай, шаробхӯрон ва воизони ифротгаро. Воизони ифротгаро одамонро аз роҳи рост ба роҳи қаҷ ҳидоят мекунанд, ҷомеааро ноором месозанд ва мардумро байнашон низу ҷанг меандозанд. Ин гуна одмон ба ҷаннат намераванд. Ҷаъонони имрӯза баъзан пайрави ин гуна афрод мешавад ва ин маъниҳои онро на-дорад, ки мо ҷаъононро беақлу бесаводном барем ва ин хел гуфтани ҳатои маҳз аст. Фақат бояд падару модарон ба он ӯшанд, ки ҷаъонони мо роҳи ростро интиҳоб кунанд, амале анҷом дода шавад, ки ҷаъононро бедор кунанд.

Ман аз фурсати муносib истифода бурда баҳшида ба "Соли ҷаъонон"-у 20-солагии Ваҳдати милли ҳамаи ҷаъонон ва мардуми шарифи Тоҷикистонро таърик намуда, ба онҳо барори кор, қомёбӣ, тани сиҳат, вақти ҳуш ва фикру андешаи тозаро таманно дoram.

Саломат бошед барои сӯҳбат.
- Ташаккур.

Мусоҳиб Ҷаъонигир РУСТАМ

Лебоҷа

Омӯзгор шахсест, ки чаомеаро тарбия ва таълим медиҳад. Орзу ҳар як он аст, ки шогирдаш донишманду худоғоҳ шавад ва дар чомеа номи ўро баланд бардорад. Дар воқеъ инсон вақте ки ба қӯдакистон, мактаб ва донишгоҳ барои омӯзиш меравад, дар аввал кӯреро мемонад, ки ҳатто бо асо роҳашро пайдо карда наметавонад. Дар ин айём танҳо омӯзгор аст, ки ҷашми моро ба роҳи рост кӯшода мегардонад ва илму фанро ба мо ёд медиҳад.

Мо ин ҷо дар бораи устоде ҳарф мезанем, ки моро дарс додааст ва аз лаззати дарсҳои ў ҳаловати илмӣ бурдадем. Устод Мирзоев Гоиб дар замони донишҷӯйимон аз фанҳои "Муқаддимаи забоншиносӣ", "Забоншиносии умумӣ", "Забонҳои эрони бостон", "Муқаддимаи забоншиносии ҳиндуаврупой", "Мактабҳои забоншиносӣ" ва "Фонетикаи таърихӣ" дарс меғуфтанд. Бовар кунед ҳонандай азиз, ҳар як дарси устод бароямон маъни аз ҳуд кардани як китоби илмӣ буд. Устод Мирзоев Гоиб бо тайёрии пӯхта ба дарс меомад ва ҷиддияте, ки ў дошт, дар дигар омӯзгорон кам ба назар мерасид. Омадомади устод Мирзоев ба факулта манзараи намоишгоҳи нишон додани хислатҳои хуби инсониро аз тарафи донишҷӯён ҳалқ мекард. Ҳатто беадабтарин донишҷӯро ҳаёл мекард, ки боадабтарин аст. Аҳсант ба Шумо устод бо ҷуннин сиёсату қасбияти нотакроратон!

Устод бароямон намунаи беҳтарини шахсияти омӯзгор ҳаст. Дар дарсҳояш шуҳӣ ҳам буд, аммо ҳар суханаш ҷо дошт. Муносибаташ дар дарс, қӯча ва кор тамоман моро дар ҳайрат мегузошт. Дар ҳар кучо бо шеваву усуљо ва гунаҳои муносибат дар сӯҳбат мешуд. Олими донишманд ва шахси ботамкин аст. Мо ҳамчун шо-

Гирдонаш аз ў як дунёи маъноро ба ҳуд қашф кардем.

Хоннома
МИРЗОЕВ Гоиб 15.06.1944

дар деҳаи Чилҷаи собиқ ноҳияи Совет (ҳоло Темурмалик) дар ҳонадони деҳқон таъаллуд шудааст. Забоншиноси тоҷик, номзади илмҳои филология (1987), дотсент (1993), Аълоҷи маорифи Тоҷикистон (2012), узви Ассоциацияи умумиитифоқии шарқшиносони АИ СССР (1988), узви Шӯрои ҷумҳурияи ҳамгунсозии истилоҳоти Кумитаи забон ва истилоҳоти назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон (2011), довари дараҷаи ҷумҳурияйӣ оид ба ғӯштини тарзи озод (2002) мебошад. Ўхатмкардаи факултаи забон ва адабиёти тоҷики Институти давлатии педагогии Қӯлоб

(ҳоло ДДК ба номи А. Рӯдакӣ, 1969) аст. Таҳсил дар мактаби 7-солаи №5 (ҳоло №6) деҳаи Чилҷа (1950-1957), мактаби миёнаи №1 ба номи И.В.Сталини (ҳоло Фирдавсӣ) ноҳияи Совет (1957-1960), колхозчии колхози "Ғалаба" (1960-1962), муаллими синҳои ибтидоии мактаби 7-солаи ба номи К.Маркски деҳаи Бобоҳоншаҳиди ноҳияи Совет (ҳоло ноҳияи Балҷувон, январи 1962), донишҷӯ (1962-1969), хизмати ҳарбӣ дар сафи Қувваҳои муассалаҳи Иттиҳоди Шӯравӣ (1964-1967), омӯзгори кафедраи забони тоҷикии ИДПК (1969-1973), коромӯзмуҳақиқ, аспиранти рӯзонаи Институти забоншиносии АИ СССР (ҳоло Санкт-Петербург, 1973-1977), муаллими қалони кафедраи забони тоҷики (1977-1979), мудири кафедраи умумидонишгоҳии забони русӣ (1979-1982), муаллими қалони кафедраи забони тоҷики (1982-1987), ҷонишини декани факултаи забон ва адабиёти тоҷик (1987-1993), дотсенти кафедраи забони тоҷики (1993-1999), муовини ректор оид ба таълими гоибона (1999-2005), декани факултаи филологияи ҳориҷӣ (2005-2009), ёвари ректор (2009-2010), мудири кафедраи методикаи таълими забон ва адабиёти тоҷик (2010-2011), дека-

ни факултаи филологияи тоҷик ва журналистика (2011-2012). Аз соли 2012 дотсенти кафедраи забони тоҷикии ДДК ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ. Устод Мирзоев Гоиб аввалин ҳатмкардаи ДДК ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ сарфароз гардидааст. Бахшида ба 70-солагии таъсисёбии Донишгоҳи давлатии Қӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ унвони Корманди шоистаи Тоҷикистонро насиб гашт.

Таманинӣ

Устод Мирзоев Гоиб 15-уми июня соли ҷорӣ ба синни муబораки 73 мерасад. Мо, шогирдон устодро бахшида ба рӯзи зодрузашон ва 73-солагиашон табрику таҳният намуда, дар зиндагиашон комёбихои беназирро таманно дорем.

Устод Мирзоев Гоиб бори нахуст дар забоншиносии тоҷик қалимасозиро ҷун соҳаи ҳудмуҳтору мустақил асоснок намуда, мавзӯи баҳс, мағҳум, воҳидҳои алоҳидай он ва фарқи таҳлили қалимасозиро аз таҳлили морфологии таркиби қалима мавриди таҷқик ва баррасӣ қарор додааст. Устод Мирзоев яке аз поягузорони назарияи қалимасозӣ дар забоншиносии тоҷик ба шумор меравад. Таълифоташ ба масоили назарияи қалимасозӣ, забоншиносии умумӣ, лаҳҷашиносӣ, овошиносӣ ва ғайра бахшида шудаанд. Муаллифи як монография ва беш аз 75 мақолаи илмӣ, илмӣ-методӣ мебошад. Дар бисёр конфронтҳои илмии ҷумҳурияйӣ ва байналмилалӣ шаҳрҳои Қӯлоб, Душанбе, Қўргонтиппа, Санкт-Петербург иштирок ва маърӯза кардааст. Бо нишони сарисинагии

Зиҳӣ, эй намунаи беҳтарини омӯзгори асил ва олими комкори тоҷик!

73-солагӣ муборак, устоди арҷуманд!

Ҷаҳонғир РУСТАМ, сармуҳаррири рӯзномаи "Анвори дониш", Гадомад ЗУЛФИЕВ, мудири кафедраи забони тоҷикии умумидонишгоҳӣ, Эраҷ ДАВЛАТОВ, номзади илмҳои филология, ҷонишини декан оид ба таълими факултаи филологияи тоҷик ва журналистика, Шаҳбози РУСТАМШО, асистенти докторантни (PhD) соли 2-уми кафедраи забони тоҷики, Шамиоди ҶАМШЕД, асистенти кафедраи адабиёти тоҷик

ЭЪЛОН

Донишгоҳи давлатии Қӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ барои соли таҳсили 2017-2018 қабули аспирантҳо, докторантони (PhD)-ро ба шуъбаҳои рӯзона ва гоибона аз рӯи ихтиносҳои зерин зълон мекунад:

Ихтиносҳои зинаи аспирантура

- 01.04.00. Физика ҷисмҳои саҳт
- 09.00.05. Фалсафаи илм ва техника
- 10.02.08. Забони тоҷики (забонҳои эронӣ)
- 13.00.01. Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот
- 13.00.02. Назария ва методикаи таълими фанҳои маҳсус

Аспирантон ҳуҷҷатҳои зеринро пешниҳод менамоянд:

- Ариза барои қабул шудан ба аспирантура ба номи ректори Донишгоҳи давлатии Қӯлоб ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ.
- Нусхай дипломи ихтиносӣ мактаби олий бо замимааш.
- Рӯйхати корҳои илмии чопшуда, ихтироот (агар дошта бошад).
- Шахсоне, ки корҳои илмӣ ва ихтироӣ надоранд, маърӯзаҳои илмӣ аз рӯи ихтиносӣ интиҳобкарда пешниҳод мекунанд.
- Варақаи шахсӣ бо қайди шуъбаи кадрҳо.
- Тарҷумаи ҳол.
- Ҳислатнома.
- Реферат оид ба ихтинос.
- Гувоҳномаи тиббӣ (ф.0-86).
- Нусхай дафтарчай мөҳнатӣ.
- Нусхай шиноснома.

Ихтиносҳои зинаи докторантура (PhD)

- Педагогика ва методикаи таълими ибтидой (6D010200);
 - Математика (6D010900);
 - Физика (6D011000);
 - Биология (6D011300);
 - Таърих (6D011400);
 - Забон ва адабиёти тоҷик (6D011700);
 - Забон ва адабиёти рӯс (6D011800);
 - Фалсафа (6D020100);
 - Сиёсатшиносӣ (6D050200);
 - Рӯзноманигорӣ (6D05400);
 - Иқтисодӣ (6D050600).

НОМГҮИ ҳуҷҷатҳое, ки барои дохилшавӣ ба докторантураи (PhD) аз рӯи ихтинос пешниҳод мешаванд:

- ариза ба номи ректори ДДК ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ бо розигии мудири кафедра ва декани факултет (ихтинос ва кафедра нишон дода шавад);
 - нусхай шиноснома;
 - анкетаи дохилшаванд ба докторантура;

- нусхай нотариалий тасдиқардашудаи дипломҳои таҳсилоти олий ва баъди дипломӣ ва замимаҳои он (дипломи бакалавр ва магистр);

- варақаи шахсии баҳисобигарии кадрҳо;
- нусхай дафтарчай мөҳнатӣ, ки аз тарафи шуъбаи кадрҳо тасдиқ карда шудааст (ҳангоми доштани собиқи корӣ);
 - сертификати супурдани имтиҳонҳои иловагӣ аз забони ҳориҷӣ, дар сурати мавҷуд будан (TOEFL ва ғайра);
 - мактубҳои тавсияӣ (бо тасдиқи мӯҳри ташкилот);
 - рӯйхати чопи мақолаҳои илмӣ ва корҳои таълими-методӣ (дар ҳолати надоштан, пешниҳод намудани реферат аз рӯи ихтинос бо тақризи на камтар аз ду мутаҳассиси соҳа);
 - асосномаи таҳқиқоти диссертационии ба нақшагирифташуда дар мувофиқа бо мушовири илмии ватани ё ҳориҷӣ (тибқи дарҳости муассисаҳои таҳсилотии олии касбӣ ва илмӣ);
 - мъалумотномаи тиббӣ шакли 086-У;

- адад расми андозаи 3x4.
- Эзоҳ:** ҳуҷҷатҳо барои дохилшавӣ ба докторантураи (PhD) аз рӯи ихтинос аз 20-уми июл то 15-уми августи соли 2017 муайян гардидааст. Барои супоридани ҳуҷҷатҳо ба зинаи аспирантура бошад аз 1-уми моҳи октябр то 31-уми моҳи октябр муқаррар шудааст.

Хотам НАЗАРОВ, мудири шуъбаи аспирантура

Фарход ЁРМАДОВ,
муаллими кафедраи физикии ҷамъиятии
Коллеҷи омӯзгории ДДК
ба номи А. Рӯдакӣ

Об манбаи ҳастии ҳамаи мавчудоти олам аст. Об захирии бузургест, ки воқеяти он ҷаҳону зиндагониро таровату зебой ва сарсабзиву озодаги мебахшад. Ҳастии гулу гиёх ҳайвоноту наботот, растаниви инсоният, хосса зиндагии осоиштаву ободӣ ва озодагиву пурбаракатӣ ҳама ба об вобастагӣ дорад. Обро инсон барои нӯшидан, пӯхтани ҳӯрок, шустушӯву сохтани манзил, тозагии қӯчаҳо, обёрии заминҳо истифода мебарад. Инчунин, одам бо роҳҳои обӣ заврақу кишти ронда, ҳар гуна бор ва мусофириро мекашонад. Оби шаршарадор турбинаҳоро ба ҳаракат дароварда, ҷараёни электрикӣ ҳосил ме-

кунад. Бо қувваи оби зиёд ҷарҳи сангӣ осиёб, дастакҳои обҷувоз ҳаракат мекунанд. Кори ягон соҳаи саноат бе об пеш намеравад. Дар фабрикаву заводҳо обро барои тайёр кардани маҳлули рангҳо, оҳар додани матоъ, коркарди пӯст, тайёр кардани когаз, собун, нонпазӣ, нӯшокиҳои гуногун истифода мебаранд.

Инсон бе об зиндагӣ карда наметавонад. Ҳатто қисмати зиёди вазни бадани инсоният зиёдӣ ёибати яштанд. Инсон дар тамоми лаҳзаҳои ҳёташа зиёдӣ ёибати яштанд. Инсон дар зиндагии ҳамаи мавчудоти олам обро медонем, пас вазифадорем, ин маҳази бузургро чун асоси ҳастӣ, ҷароғи равшанидҳонда, созгори дунёи ҳастӣ эҳтиром намоем, тозаву озода нигоҳ дорем, нағузорем, ки ноҳалафе ин мӯъцизоти бузур-

рад, манбаи асосист. Ҳатто намии замин аз об аст, ки бе он ягон растани ва гулу гиёҳ намерӯяд.

Мо, тоҷикистониён аз сероб будани сарзамини бузургамон бояд ҳамеша бифаҳрем. Тоҷикистон аз заҳираи об бой буда, кариб 7000 пиряҳ, 155 кули гуногунҳам, даҳҳо ҳазор ҷашма-мабоди одио маъданӣ ва обанборҳои зиёд дорад. Ин маъҳази бузург, ки одамро асос аст, об аст. Аз қадимулайӯм дар китобҳои динӣ низ об чун манбаи асосии ҳаёт дониста мешавад.

Чор унсур дар ҳаёт муқаддасанд: об, ҳок, оташ, бод, ки

ро ифлос гардонад, ба он партовҳо партояд ё ягон амалиносазе нисбат ба он раво бинад, зоро:

*Зи ҷӯе, ки ҳӯрдӣ аз он оби пок,
Набояд фикандан
дар он сангу ҳок,*

Тоза нигоҳ доштани об ва муқаддас шумурдани он, қимат донистани ҳар қатраи ин мӯъцизай бузург қарзи ҳар як инсони асил аст, зоро об на танҳо ҳамчун манбаи ободӣ, балки маъҳази нуру рӯшноӣ ва маҳсули шодиҳои олами ҳастӣ.

Зиндагиро аз ҳастии об асос аст. Мутаассифона, барҳе аз инсонҳои беандеша ва номурод дидою дониста обҳоро ифлос мегардонанд. Дар дарёҳо партовҳо мепартоянд. Обро бе сарфаю сарипшакорӣ истифода мебаранд, ки ин ба қасодиҳо оварда мерасонад. Дар ҳамаи китобҳои динӣ сарфаю сарипшакорӣ ҳамеша тақозо карда мешавад. Гализ накардан ҳар қатраи он вазифаи муқаддаси ҳар як шахси мусалмон дониста мешавад.

Хулоса, аз гуфтаи паёмбари бузург Муҳаммад (дуруд бар ў) "Об ҳақиқатан поккунанда ва асоси ҳастист, ки чизе онро начис нагардонад".

ВАТАН ҶОН ВА ҲАМ ҶАҲОНӢ МАН АСТ...

Ҳалқи тоҷик аз шумори он миллатҳоест, ки марзу буни худро хеле дӯст медорад ва барои ҳастии он ҷоннизорӣ мекунанд. Каҳрамониҳои Темурмалику Шерак, Деваштичу Восеъ далели гуфтаҳои болот.

Ватан сарнавишту қисмати ҳар як инсон, модари мушғиқу меҳрубон аст. Агар модари асли моро ба дунё оварда бошад, Ватан ба сарномон дasti навозишкорона гузашта, барои идомаи зиндагии рангин оғӯш кушодааст. Ватан, зодгоҳ, қалимаи зебо ва ҳуҷастае аст, ки бо шуниданаш ҳонаву дар, ғаҳвора ва модар пеши назар меояд.

Таърихи каҳрамонию шуҷоат, далерию матонати падарону боёни мо бар ҳар як фарзанди ватан дарси ибрат аст ва ташаккули ҳусусияти миллӣ доштани артиш, муносибати ҳалқ ба ҳизмати ҳарбӣ ва эҳтироми мардуми Тоҷикистон ба заҳмати ҳарбиён таъсири нек мерасонад.

Аз ашъори шоирон, ки ба ҳифзи Ватан бахшида шудааст, ҷунин андеша бар меояд, ки Ватан ифтихор, шаъну шараф, коёмбтарин неъмат, сарвати бебаҳост, ки онро ба ҳеч ганҷе наметавон иваз намуд.

Оромиву шукӯҳ ва шукуфоии Ватан ба масъулияти ҳар як сокини он вобаста аст. Агар Ватан орому осуда буда, дар саросари он сулҳу субот ҳукмрон бошад, нозу неъмат фаровон гашта, мұхаббати мардум мөафзояд. Дар он ҷое, ки поҳоҳои маънавиёт устувор на бошанд, акси ин ҳол ба миён меояд.

Маънни калимаи Ватан дар ашъори шоирон мавқеи хосса дорад. Ҳаким Фирдавсӣ дар "Шоҳнома"-и безаволи худ, ки саршори идеяи ватандӯстӣ ва адолатҳоҳист ҳифзи Ватанро аз баҳои ҷон болотар гузашта гуфтааст.

Ҳама сар ба сар тан ба қутии дӯҳем.

Аз он беҳ қи қишивар ба дӯшии дӯҳем.

Мурод аз оғаридани образи ватандӯстона дар адабиёти олам бешӯҳда, бедор кардан ҳисси ифтихори миллӣ ва мұхаббат ба марзу буни аҷодид.

Вале вазифаи мо танҳо аз Ватан ва бузургони миллат ифтихор кардан набуда, ба корнамоӣ ва ҷонғидони нав, қашғи падидаҳои нодир вобаста аст. Агар ҳамаи мо аз олами расму русум ва анъанаҳои милливу башарӣ баҳраманд гардем, ватани соҳибистикӯли монанд ба шумори давлатҳои тараққикарда ва мутамаддин ворид ҳоҳад гашт. Шукуфоии Ватан ба масъулиятинойӣ ва некандешии мо вобаста аст:

*Ҳиммат агар ҳиммати мардон шавад,
Мурод тавонад, ки Сулаймон шавад.*

Аз ин рӯ, имрӯз ҳар шахси ватандӯсту ватанпараст ва омӯзгори соҳибқасб бояд дар даврони истиқтоли миллӣ заҳмат қашида, бо иқдому ташаббусҳои созандаву бунёдкорона дар беҳтар гардонидани сатҳу сифати таълиму тарбия саҳмгузор

Ашурор СОДИРХОН,
омӯзгори кафедраи мудофиаи шаҳрвандӣ

НАҚШИ ҶАВОНОН ДАР ПОЙДОР НИГОҲ ДОШТАНИ ДАВЛАТИ МИЛЛӢ

Дар Паёми навбатии худ Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мұхтарам Эмомалӣ Раҳмон ба Мачлиси Олии мамлакат ҷиҳати боварӣ ва эҳтиром нисбати ҷавонон 2017-ро Соли ҷавонон соли 2017-ро Соли ҷавонон

эълон намуд.

Тақрибан 3 миллион аҳолии Тоҷикистонро ҷавонони синашон аз 14 то 30 сола ташкил мебошанд, ки онҳо давомдӯҳандан кору фаъолияти насли қалонсол, неруи созанд, иқтидори воқеии пешрафти ҷомеа, ояндаи миллат ва давлат мебошанд.

Имрӯзҳо дар тамоми соҳаҳои иқтисодии мамлакат, инчунин дар соҳаҳои фарҳанг, тандурустӣ, қувваҳои мусаллаҳ, маориф ва дигар соҳаҳои ҳочагии мамлакат ҷавонони бонануру номусодикона кору фаъолият намуда, дар рушди иқтисодии қишиварон ҳиссаси назаррас мөнгозоранд.

Дар баробари ин бо дастгирии Ҳукумати қишивар ҷавонони мо дар доҳил ва ҳориҷи мамлакат дар баҳшҳои мұхталиф таҳсил карда, соҳиби қасбу ихтисасҳо гуногун шуда истодаанд.

Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ташаббусу пешниҳодҳои созандаву ҳамеша дасттӣр намуда, барои амали гардидани онҳо имконият фароҳам мөнгозоранд.

Наврасону ҷавонони морозарӯи аст, ки ҷавобан ба ин ғамҳорҳо тамоми саъю талоши ҳешро ба донишшандӯӣ, интиҳои қасбу ҳунарҳои мусоир, обо-

диву пешрафти сарзамини аҷодӣ, ҳимояи Ватан, рушди илму техника ва бунёдкориву соҳандагӣ равона созанд.

Ҷавонон бояд аз ҳама қишиҷои ҷомеа бештар фаъол шуда, ташаббусҳои созандана пешниҳодҳои намоянд, рамзҳои давлатӣ, муқаддасоти миллӣ ва дастовардҳои истиқполиятро ҳифз кунанд, дар ҳаёти сиёсӣ-и ҷомеаи Тоҷикистон азиз бо дасту дили гарм ва неруи бунёдгарона ширкат ҷаранд, амнияти давлат ва шарафу номусодикона ҷомеаи карда, худро аз ҳама ҳавфу ҳатарҳои номатлуби ҳаҷони мусоир ҳимоянӣ.

Дар ҳаҷиат ҳаҷа ба ҷониби Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мұхтарам Эмомалӣ Раҳмон мебошад, ки гуфтааст: "Ҷавонон ояндасози миллату давлат мебошанд. Имрӯзҳо дар тамоми соҳаҳои ҳочагии мамлакатамон бештар ҷавонони фаъолият намуда, дар рушди иқтисодии мамлакат саҳмгузорӣ менамоянд".

Таваҷҷӯҳи Пешвои миллат нисбат ба ҷавонон назаррас буда, онҳоро ҳамеша дар рӯхияи бунёди давлати миллӣ ва инкишоғ додани соҳаҳои илму техника тарбия менамояд. Дар баробари ғамҳорҳои ҳукумат, мутаассифона, боз ҷавононе ёфт мешаванд, ки аз ҳисоби паст будани маърифат ва камсаводиишон шомил ба ғурӯҳои ифротӣ,

Собир ИСОЕВ,
ассистенти кафедраи физикии
умумӣ ва назарияӣ

ГОЛИБИ КРОССВОРД МУАЙЯН ШУД!

То имрӯз аз тарафи ду хонанда ба кроссворди шумораи гузашта ҷавобҳои дуруст пешниҳод шуд, ки аз ҳама пештар Сафарзода Манучехри Начот ҷавобашро ба идораи рӯзнома овард ва голиб гардида, бо маблаги пулӣ қадрдонӣ карда шуд.

- Сафарзода Манучехри Начот, муовини сардори Раёсати таълим, 24.05.2017, соати 08:00;
- Усмонов Муҳаммадалӣ, донишҷӯи соли 2-юми факултаи филологияи хориҷӣ, 30.05.2017, соати 09:37.

ДИҚҚАТ!

Хонандае, ки сари вақт ва дар муҳлати кӯтоҳ кроссвордро дуруст ва бехато пур карда ба идораи рӯзнома пешниҳод мекунад, бо мукофоти пулӣ қадрдонӣ карда мешавад.

Равоншиносон дар асоси таҷрибаҳои зиёди гузаронидан илмӣ ва ҳам мушоҳидаҳои бардавоми ҳаётӣ таъқид менамоянд, ки дар ҳаётӣ инсон барои инкишофи ҷиҳатҳои психологӣ, маънавию эстетикий ва оғози ташаккули шахсият ва ба ҳаётӣ минбаъда тайёршавӣ давраи сентезӣ, таври дигар гӯем, давраи ниҳоят мувоғӣ, синни томактабӣ мебошад. Ин даваро, ки зинаи томактабӣ унвон шуда, аз 1 то 7 солагиро дар бар мегирад, имкониятҳояш фаровонанд.

Барои мисол бигирем дурӯғӣ ва дуздири. Оё касе бо дилпурӣ ва асоснок гуфта метавонад, ки шахсе аз модар ҳамчун дурӯғӣ ё дузди ашадӣ ба дунё омадааст? Не, албатта. Илм ва худи зиндагӣ қайҳо ба исбот расонидааст, ки чунин ҳислатҳои бад аслан модарзодӣ нестанд, яне ба ирсият, ба генҳо дахле надоранд. Шояд ҳолатҳои истисноӣ ба вучӯд оянд, вале ин дар маҷмӯъ маънои онро на-

дорад, ки аз падари дузд ҳатман фарзанди дузд ва аз модари дурӯғӣ ҳоҳ-ноҳоҳ дурӯғӣ таваллуд мешавад. Аз ин ҷо бармеояд, ки ташаккулебии ин ҳислатҳо дар бачагон сабабу реشاҳои гуногун ва дигаре дорад. Аз ин хотир назаре меандӯзем ба баъзе ҳолатҳое, ки ба тарбияи насл бетаъсир буда наметавонанд.

Аз назари мо чунин ҳолатҳо ҷандин сабаб дошта метавонанд. Яке аз шаклҳои маъмули дурӯғӯии қӯдакон ин гурез аз мушкилот мебошад. Дар бисёр маврид ин кор ба хотири ҳудса-федкунӣ карда мешавад. Масалан, дар оилае, ки пайваста дар бобати на-шиқастан, надаронидани ҷизе ё аз бозӣ дер барнагаштан бо қатъият ва саҳтирии аз ҳад зиёд таъқид мешавад, қӯдак ҳангоми ногаҳон ё ишти-боҳан ягоне аз ин кирдорро содир намуда маҷбур мешавад ба ҷои рости гапро ё асли воқеаро гуфтан, ба хотири танбехи саҳт нағирифтan, ба

дурӯғ рӯ оварад. Агар чунин ҳолатҳо зуд-зуд ба миён биоянд, қӯдак оҳис-та-оҳиста ба он одат ме-кунад. Беҳтараши падару модар ё қалонсолон бояд қӯдакро мустақилона бо-вар қунонанд, вайда ди-ҳанд, ки агар росташро қойил шавӣ, танбех наҳоҳӣ дид. Чун бача ро-сташро гуфт, ўро барои дурӯғӣ, бори аввал дигар ҳел гуфтанаш ҷазо набояд дод. Балки ба вай зарари дурӯғӣ ва оқубати хуш надоштани ин амалро фаҳмонда, панду насиҳат бояд кард.

Дарвоқеъ, чунин шакли дурӯғӣ бештар мавриди хоси дуҳтарақон аст, зоро онҳо тибқи талаботи менталитети миллат нисбат ба писарон пештару бештар мавриди та-ваҷҷӯҳ ва назорати ҷомеа, баҳусус оила қарор доранд.

Аслан қӯдакон таҳай-юл, фантазияи бою ран-гин доранд ва аз ин рӯ

ЧАРО ҚУДАК ДУРӮҒ МЕГӮЯД?

таассуроту тасаввуроти ҳешро нисбат ба ашё ва ҳаводиси атроф ҳеле ачиб, аз диди худ, яъне ба таври худ нақлу тав-сиф менамоянд. Масалан, агар қӯдак гӯяд, ки як аспи ҳеле бузургчус-саро дидаст ва ё ба ўмошини зебо ва ҳаққонӣ тухфа кардаанд, ба ҳеч ваҷӯ набояд ўро дурӯғӣ ва муҳоботӣ гуфт ва мазаммат кард. Чунин ҳолат шояд боиси дарундору ҳаппакшавӣ ва шикастарӯҳии қӯдак ва аз дигарон канораҷӯй гаш-танаш гардад.

Бешак, қӯдакону на-врасон тарбияи аввалия ва бештарро дар муҳити оила ва аз муносибату муширати байнҳамии қалонсолон мегиранд. Маҳз дар овони томактабӣ ва наврасӣ бачагон бештар ба рафтору кирдор ва гуфтори атрофиён тақлиду пайравӣ менамоянд. Аксари онҳо амалҳои қалонсолон,

хоса волидонро ба дараҷаи зарурӣ даркӯфаҳм накарда, гумон мекунанд, ки тамоми рафтори онҳо (ҳоҳ неку ҳоҳ бад) дуруст ва мувоғиҳи меъҳроҳи инсонию ахлоқианд ва бошууруна бешууруна пайравӣ мекунанд. Бинобар ин зарур ва шарт аст, ки волидон, дигар қалонсолони оила ва атрофиён ҳамеша пайи он кӯшиш намоянд, ки дар назди қӯдакону на-врасон ба дурӯғӣ, зиштуфтотӣ, қабеҳгуф-танҳо, ваъдабозӣ, масхараю мазоҳқунӣ, бадкорӣ ва амсоли инҳо ҳислатҳои бадроҳ надиҳанд. Яъне дар ҳама ҳолат бояд атрофиён, пеш аз ҳама падарону модарон, мураббиёну омӯзгорон барои насли на-врас на-мунайна беҳтарини одобу ҳислатҳои ҳамидаи инсонӣ бошанд.

Бо дигар шудани вазъи сиёсию иҷтимоии ҷомеа ва истиқололияти

Мерхӣ Абдуллаева,
саромӯзгори кафедраи психологии

ОБ НЕЙМАТИ БЕБАҲОСТ!

Хар сол 22-юми март дар саросари ҷаҳон ҳамчун Рӯзи заҳираҳои обӣ таҷлил мегардад. Таҷлили Рӯзи заҳираҳои обӣ дар асоси қарори Ассамблеяи Созмони Милали Муттаҳид оид ба об замине пайдо кардааст.

Об - содатарин ва маъмултарин модда дар сайёраи замин аст. Вале, ҳамзамон об дар ҳуд асрору муаммоҳои зиёдеро пинҳон медорад. Айни ҳол 70%-и ма-соҳати сайёраи моро об мепӯшонад. Бо вучуди ин танҳо 1%-и он оби ошомидани маҳсуб ёфта, мушкилии даст-расӣ ба он сол то сол авҷи гирифта истодааст. Дар тули 50 соли охир дар дунё 507 низоъҳои обӣ сар зада 21-тои он ба амалиётҳои ҳарбии байнидавлатӣ оварда расонидааст.

Оид ба об ва ҳусусиятҳои ба он мансуб даделҳои зиёде овардан мумкин, ки банда ба шумо чанде аз онҳоро пешниҳод менамоям:

1. Аз рӯи нишондодҳои ЮНЕСКО тозатарин об дар Финляндия мавҷуд

буда дар таҳқиқот ва муайян намудани он олимони 122 давлат иштирок намуданд. 2. Оби гарм нисбат ба оби хунук тезтар ях мекунад. Агар мантиқан таҳлил намоем оби гарм бояд аввал хунук шуда, баъдан ба ях табдил ёбад, аммо, таҷрибаҳо нишон медиҳанд, ки оби гарм нисбат ба оби хунук тезтар ба ях мубаддал мегардад. (Дар шароити муносиб).

3. Мо ҳама аз таҷрибаҳои лаборатории дарси физика дар мактаби миёна метонем, ки об дорон се шакл аст. Саҳт(ях), моеъ ва газшакл. Вале олимони мусоир обро ба 5 шакли гуногун дар ҳолати моеъ ва 14 шакл дар ҳолати саҳтӣ (яхӣ) тақсим менамоянд.

4. Оби шишиагин. Яхе, ки аз оби соғ ташкил ёфтааст дар ҳарорати 120 дарҷа сардӣ ҳусусияти ёзандагиро пайдо намуда, дар ҳарорати 135 дарҷа сардӣ бошад шакли шишаро мегирад. Оби шишиагин - ин моддай саҳте мебошад, ки он таркиби кристаллии ҳудро дар

ҳамон лаҳза гум кардааст. Ҳайкалҳои яхин, ки ҳайкалтарошон ба намоиш мегузоранд маҳз аз чунин "Оби шишиагин"-и яхшуда тайёр карда мешавад.

5. Об манбаи ҳаёт аст. Тамоми мавҷудоти зиндаи рӯи олам, сар карда аз набототу ҳайвонот то одам дар таркиби бадани ҳуд об дорад. Барои мисол, бадани ҳайвонотго то -75%, моҳӣ -75%, ме-дуза -99%, картошка -76%, себ -85%, помидор -90%, бодиринг -95%, тарбуз -96% ва одам бошад ҳангоми таваллуд -86% ва айёми пирӣ то -50% дар бадани ҳуд об дорад.

6. Об - воситаи гузаштани ҳама гуна бемориҳо. Об на танҳо ба мо ҳаёт мебахшад, балки, моро аз ҳаёт маҳрум низ месозад. 85%-и ҳама гуна бемориҳо ба воситаи об мегузаранд. Аз ин бемориҳо ҳар сол дар ҷаҳон 25 миллион нафар одамон ҷони ҳудро аз даст медиҳанд.

7. Дар дунё тақрибан 1 миллиард одам ба оби ошомидани безарар дастрасӣ надорад.

8. Аз рӯи муҳиммияти истеъмолӣ об барои одам пас аз гази оксиген дар ҷои дурум мейстад. Одам бе ҳӯрок тақрибан 6-ҳафта ва бе об аз 6 то 10 рӯз зинда монда метавонад. Агар 2%-и оби бадани одам буҳор шавад, ўро ташнагии тоқатшикан фаро мегирад. Агар фоизи буҳори об ба 10 расад, пас дар ин вақт одам ба таваҳум (галлюцинация) гирифтор мешавад. Ҳангоми 12%-и оби баданро

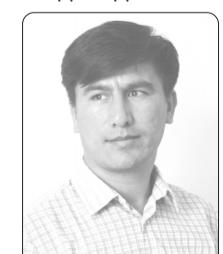
аз даст додан одам бе қўмаки дуҳтур табобат ёфта наметавонад. Ва дар натиҷа, ҳангоми аз даст додани 20%-и оби бадан одам ба ҳалокат мерасад.

9. Нӯшиданӣ об эҳти-мoliaти ба сактаи дилгирифторшавиро паст менамоянд. Дар натиҷаи таҳқиқотҳои олимон муйян ҳард шудааст, ки шахсоне, ки дар як рӯз зиёда аз шаш истакон оби тоза ис-теъмол менамоянд, камтар ба сактаи дилгирифтор мешаванд, назар ба онҳо, ки ду истакон об дар як рӯз менӯшанд.

10. Дар дунё обҳои ҳартарон низ вучӯд доранд. Масалан, дар Озорбайҷон обе мавҷуд ҳаҷаст, ки дар таркиби ҳуд гази метеан дошта бо дар гирондани гӯйирд об алана гирифта месӯзад. Дар шаҳри Ситилияи Италия бошад кӯле ҳаҷаст, ки аз таги он ҷашмаҳои кислота сар зада оби кӯлро марғовар соҳтааст.

11. Об хотираи дорад. Бале, об қобилияти дар ҳуд ҷои додани маълумотҳоро дорад. Ҳарчанд олимони ин соҳа то ҳол чунин асбобе ихтирои на-кардаанд, ки ба воситаи он хотираи оби ҳангоми дода шавад аммо, онҳо дар ин саҳт ҷаҳду талоши зиёде ҳард истодаанд.

Раҳматулло САМАДОВ,
муаллими кафедраи
умулидоншигоҳҳи
забонҳои ҳориҷӣ

РАЗНИЦА МЕЖДУ ТИРЕ И ДЕФИСОМ В СОВРЕМЕННОМ РУССКОМ ЯЗЫКЕ

Такой орфографический знак, как дефис, пришел в русский язык из немецкого слова ("divis" - типографический термин). А в немецкий этот знак попал из латинского языка ("division", то есть разделение).

Многие путают дефис с таким пунктуационным знаком, как тире. А подобного рода путаница на письме может исказить смысл написанного. Различие между этими двумя, на первый взгляд, очень похожими знаками довольно большая.

Под дефисом подразумевается "единичный" знак, а тире раньше называли "мыслеотделительным" знаком. Его также называли и "чертой" (не путать с "чертой"). Впервые тире было употреблено в конце 18 века русским писателем Н. Карамзиным. Одни учёные называли такой знак "молчанкой", а другие - "знаком отчаяния".

Термин "тире" пришел в русский язык из французского в 19 веке ("tiret", производное от "tirer", то есть тянуть). Сам термин был занесен в словарь В. Даля в значении одного из знаков препинания, который используется на письме в той части текста, где писатель задумывается, хочет обозначить пропуск или внести в текст дополнение или некую загадку.

Итак, дефис - это орфографический знак с соединительной функцией. Такой знак представляет собой короткую соединительную черточку, которая употребляется внутри слова (Напр.: Представление выглядело как концерт-загадка. "-").

Дефис в русском языке - многозначный символ. Его употребляют и при переносе слова с одной строки на другую (например: от-нес-ти), и при присоединении частей слова при его сокращенном написании (например: д-р, то есть доктор; о-в, то есть остроб; об-во, то есть общество).

Со временем начали появляться и первые уточнения по регулированию употребления дефиса. Так академик Я. Гrot (19 в.) рекомендовал использовать этот знак:

- между двумя существительными, которые представляют собой одно слово (например: генерал-майор, баба-яга, царь-птица);

- между словами, которые не пишутся вместе, но выступают в роли одного понятия (например: из-за, что-то, кто-то, какой-то);

- между двумя наречиями, которые по смыслу представлены как одно целое (например: просто-напросто, мало-мальски, давним-давно).

Тире - это пунктуационный знак в виде длинной черты (-), которая разделяет отдельные части предложения. При чтении тире отмечается паузой. (Напр.: Такой концерт - это настоящая загадка для зрителей.).

Тире между подлежащим и сказуемым выраженным существительным или числительным в именительном падеже (с нульевой связкой), Например: Следующая станция - Мытищи; Трижды пять - пятнадцать; Расстояние между посёлками - шестьдесят километров.

Сказуемое присоединяется к подлежащему с помощью слов это, вот, это есть, значит это значит тире ставится перед этими словами. Например: понять - значит простить; безумство храбрых - вот мудрость жизни.

Иброҳими АХМАТХОН,
магистрант 2-го курса факультета
русской филологии

